

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ, СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ

ЄВРОПЕЙСЬКА КРЕДИТНО-ТРАНСФЕРНА СИСТЕМА

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

освітній ступінь	<u>бакалавр</u>
галузь знань	<u>23 Соціальна робота</u>
спеціальність	<u>231 Соціальна робота</u>
спеціалізація	<u>Соціальна педагогіка</u>

Ізмаїл – 2018

ЗМІСТ

1. Загальна інформація про факультет та випускову кафедру.....	3
2. Опис освітньої програми спеціальності.....	4
3. Інформація про окремі компоненти освітньої програми.....	12

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ФАКУЛЬТЕТ ТА ВИПУСКОВУ КАФЕДРУ

1.1. Інформація про факультет

Назва: педагогічний факультет

Адреса: вул. Рєпіна, 12 (ауд. 103) м. Ізмаїл

Телефон деканату: +380688405360

Веб-сторінка факультету: <http://idgu.edu.ua/faculties/pedfak>

Електронна пошта: idgu_pedfakultet@ukr.net

Декан факультету: доктор педагогічних наук, професор, дійсний член академії вищої школи України та міжнародної академії соціальних і педагогічних наук Кічук Надія Василівна

1.2. Інформація про кафедру

Назва: кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та фізичної культури

Адреса: вул. Рєпіна, 12 (ауд. 216) м. Ізмаїл

Телефон:

Веб-сторінка факультету: <https://vk.com/id458436733>. Social Pedagogy-Amp-Work

Електронна пошта: furduy_70@i.ua

Завідувач кафедри: кандидат педагогічних наук, доцент Фурдуй Світлана Борисівна

Освітня програма: Соціальна робота. Соціальна педагогіка.

2. ОПИС ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Ізмаїльський державний гуманітарний університет, педагогічний факультет, кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та фізичної культури
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр Кваліфікація: Бакалавр соціальної роботи за спеціалізацією «Соціальна педагогіка»
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма першого рівня вищої освіти «Соціальна робота. Соціальна педагогіка»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання - 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію: серія НД №1687108
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітнього ступеня бакалавра)
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	до 1 липня 2026 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://idgu.edu.ua/ects
2 – Мета освітньої програми	
Метою реалізації данної програми є підготовка бакалаврів в галузі соціальної роботи та соціальної педагогіки з акцентом на критичному мисленні та практичних навичках дослідження, розвиток компетентностей, необхідних для комунікації, кооперації, поширення інформації у практичній галузі соціальної роботи.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Гуманітарні науки / Соціологічні науки / Соціальна робота / Соціальна педагогіка
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма орієнтована на академічну підготовку фахівців галузі соціальної роботи, ґрунтується на теоретичних дослідженнях і практичних наукових результатах з урахуванням світового досвіду соціальної роботи, сучасного стану соціономічної сфери України. Акцентує увагу на здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері професійної діяльності з соціальної

	роботи з населенням, орієнтує на подальшу фахову самоосвіту.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна вища освіта в галузі гуманітарних та соціологічних наук, спеціальності «Соціальна робота». Ключові слова: акцент на широкому огляді та глибоких знаннях взаємозв'язку між ідентифікацією соціальної роботи як науки і практики.
Особливості програми	Програма містить теоретичну і практичну складові, базується на сучасних підходах у вивченні проблем соціальної роботи з населенням. Здобувач вищої освіти має можливість отримати знання з галузі соціальної роботи щодо забезпечення індивідуальної траєкторії фахової підготовки фахівця соціономічної сфери.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Бакалавр соціальної роботи за спеціалізацією «Соціальна педагогіка» може займати первинні посади згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010: 2446.2 - Соціальний працівник; 24314 - Педагог соціальний; 24768 - Фахівець із соціальної роботи; 3460 - Фахівець з вирішення конфліктів (побутова сфера).
Подальше навчання	Особа, яка здобула вищу освіту першого (бакалаврського) рівня, має право продовжити навчання за другим (магістерським) рівнем.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання; персоналізований підхід до кожного студента; зорієнтованість на вирішенні індивідуальної навчальної проблеми. Організаційні форми: лекції, семінари, індивідуальні заняття, самостійна робота, практична робота.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за чотирибальною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-рівневою шкалою (зараховано / не зараховано), 100-бальною шкалою. Форми контролю: поточний, проміжний (модульний), підсумковий (семестровий), захист практик, комплексний кваліфікаційний екзамен.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи, соціальної педагогіки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 3. Здатність планувати та управляти часом. ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних

	<p>технологій.</p> <p>ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 11. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети</p> <p>ЗК 14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.</p> <p>ЗК 15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність аналізувати суспільні процеси становлення і розвитку соціальної роботи як інтеграційної галузі наукових знань, що акумулюють дані всіх наук про людину.</p> <p>ФК 2. Здатність оцінювати соціально-політичні процеси, пов'язані з соціальним розвитком держави.</p> <p>ФУ 3. Здатність аналізувати існуючу нормативно-правову базу стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.</p> <p>ФК 4. Здатність до аналізу психічних властивостей, станів і процесів, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.</p> <p>ФК 5. Здатність до діяльності з попередження соціальних ризиків, складних життєвих обставин, запобігання та вирішення соціальних конфліктів.</p> <p>ФК 6. Здатність до розуміння організації та функціонування системи соціального захисту, соціально-психологічної допомоги населенню.</p> <p>ФК 7. Здатність до цінування та поваги різноманітності, унікальності й мультикультурності особистості.</p> <p>ФК 8. Здатність вивчати соціальну проблему за допомогою методів дослідження в умовах конкретної ситуації.</p> <p>ФК 9. Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів.</p> <p>ФК 10. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.</p> <p>ФК 11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.</p> <p>ФК 12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.</p> <p>ФК 13. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм.</p> <p>ФК 14. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.</p> <p>ФК 15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками</p>

	<p>різних професійних груп та громад.</p> <p>ФК 16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.</p> <p>ФК 17. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності.</p> <p>ФК 18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.</p> <p>ФК 19. Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи.</p> <p>ФК 20. Здатність до сприяння підвищення добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.</p>
7 – Програмні результати навчання	
Знання та розуміння	<p>ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування завдань спеціальності, відтворювати факти (дати, події, принципи й закономірності суспільного розвитку), встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями, явищами, робити висновки, аргументувати свої думки.</p> <p>ПРН 2. Грамотно висловлюватися в усній та писемній формі, використовувати мову професійного спілкування, пояснювати й характеризувати факти і явища державною мовою.</p> <p>ПРН 3. Розуміти наукові принципи, що лежать в основі соціальної діяльності, ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання зі спеціальності, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.</p> <p>ПРН 4. Давати визначення і виокремлювати основні поняття, використовувати власні приклади для ілюстрації відповідей, знаходити спільні риси та відмінності при порівнянні фактів, явищ, характеризувати соціальні явища.</p> <p>ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.</p> <p>ПРН 6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.</p> <p>ПРН 7. Використовувати прикладні комп'ютерні програми у ході розв'язання професійних завдань.</p> <p>ПРН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.</p> <p>ПРН 9. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички.</p> <p>ПРН 10. Аналізувати психічні властивості і стани, характеризувати психічні процеси, різні види діяльності індивідів у групі, процеси розвитку, соціалізації, соціальної адаптації та інтеграції особистості, соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.</p>

<p>Застосування знань та розуміння</p>	<p>ПРН 11. Практикувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.</p> <p>ПРН 12. Визначати зміст діяльності, зв'язки та межі компетенції установ та закладів соціального захисту, соціальних служб, інших організацій.</p> <p>ПРН 13. Використовувати методи діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.</p> <p>ПРН 14. Застосовувати методи соціальної роботи в конкретних умовах взаємодії з клієнтом.</p> <p>ПРН 15. Обґрунтовувати необхідність соціальних змін, прийняття практичних рішень щодо покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.</p> <p>ПРН 16. Застосовувати методи менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.</p> <p>ПРН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.</p> <p>ПРН 18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад.</p> <p>ПРН 19. Використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.</p> <p>ПРН 20. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.</p> <p>ПРН 21. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.</p>
<p>Комунікація</p>	<p>ПРН 22. Демонструвати знання основних етапів становлення і розвитку соціальної роботи як науки та практичної діяльності, нормативно-правової бази соціальної роботи та соціального забезпечення, соціально-психологічної допомоги населенню.</p> <p>ПРН 23. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.</p> <p>ПРН 24. Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.</p>
<p>Автономія і відповідальність</p>	<p>ПРН 25. Впроваджувати прийоми мотивації, самомотивації на шляху до досягнення спільної мети, виявляти вміння адаптувати свою поведінку до прийняття системи цінностей іншого.</p> <p>ПРН 26. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.</p>

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними працівниками, які мають науковий ступінь та/або вчене звання, складає понад 50% від загальної кількості годин (які мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора – понад 10%); науково-педагогічних працівників, які є визнаними професіоналами з досвідом практичної роботи за фахом – понад 10%
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість аудиторним фондом, комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, необхідними для виконання навчальних планів; мінімальний відсоток кількості аудиторій з мультимедійним обладнанням відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності. Наявність соціально-побутової інфраструктури: бібліотеки, у тому числі читального залу; пунктів харчування актового залу; спортивного залу; спортивних майданчиків; медичного пункту. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком – 100%
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне забезпечення: бібліотечний ресурс (фахова література, вітчизняні та закордонні фахові періодичні видання, в тому числі в електронному вигляді), електронний репозитарій, доступ до баз даних періодичних наукових видань, наявність веб-сайту ІДГУ, наявність електронного ресурсу Google Suite for Education. Навчально-методичне забезпечення: опис освітньої програми, початковий план, робочий навчальний план, робочі програми, комплекси навчально-методичного забезпечення, навчальні матеріали з кожної дисципліни навчального плану, програми практичної підготовки, робочі програм практик, методичні матеріали для проведення атестації здобувачів
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників у вітчизняних ВНЗ
Міжнародна кредитна мобільність	Universitatea Dunarea de Jos (Галац, Румунія) – угоди щодо семестрового академічного обміну, проведення спільного (паралельного) навчання і видачі дипломів, стажування науково-педагогічних працівників
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Наявна можливість для фізичних осіб

2.1. Перелік компонентів освітньої програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Філософія	4	іспит
ОК 2.	Англійська мова	9	залік, іспит

ОК 3.	Українська мова	6	залік
ОК 4.	Історія України та української культури	5	іспит
ОК 5.	Соціальна психологія	5	іспит
ОК 6.	Правові засади соціальної роботи в Україні	4	іспит
ОК 7.	Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень	4	залік
ОК 8.	Соціальна політика	5	іспит
ОК 9.	Загальна соціологія	6	іспит
ОК 10.	Соціалізація особистості	6	іспит
ОК 11.	Історія соціальної роботи	6	іспит
ОК 12.	Теорія та технології соціальної роботи	6	іспит
ОК 13.	Соціальна робота в Україні	4	залік
ОК 14.	Соціальна робота з різними групами населення	5	іспит
ОК 15.	Менеджмент соціальної роботи	4	іспит
ОК 16.	Спеціалізовані служби у соціальній сфері	4	іспит
ОК 17.	Соціальна робота в різних сферах життєдіяльності	5	іспит
ОК 18.	Методи роботи з групами ризику	5	іспит
ОК 19.	Соціальний захист населення	4	іспит
ОК 20.	Основи волонтерства в соціальній роботі	5	іспит
ОК 21.	Етика фахівця соціальної сфери	5	іспит
ОК 22.	Курсова робота з теорії та технології соціальної роботи	1	захист
ОК 23.	Ознайомча практика (соціально-педагогічна)	3	захист
ОК 24.	Навчальна практика (соціально-волонтерська)	6	захист
ОК 25.	Виробнича практика (соціально-виховна)	6	захист
ОК 26.	Виробнича практика (соціально-технологічна)	9	захист
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		132	
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок 1 (за вільним вибором факультету)</i>			
ВБ 1.1.	Соціально-психологічна допомога населенню	8	залік, іспит
ВБ 1.2.	Соціально-педагогічна робота в закладах освіти	4	іспит
ВБ 1.3.	Система культурно-дозвілевої роботи	3	залік
ВБ 1.4.	Соціальна робота з молоддю	6	іспит
ВБ 1.5.	Соціально-педагогічне проектування	5	іспит
ВБ 1.6.	Соціальна педагогіка	5	іспит
ВБ 1.7.	Соціально-педагогічний захист дітей та молоді	5	іспит
ВБ 1.8.	Конфліктологія в соціальній роботі	4	іспит
ВБ 1.9.	Методика соціально-виховної роботи	4	іспит
ВБ 1.10.	Соціальне забезпечення населення	4	іспит
<i>Вибірковий блок 2 (за вільним вибором студентів)*</i>			
ВБ 2.1.	Етика та естетика / Історія релігій	4	залік
ВБ 2.2.	Інформаційно-комунікаційні технології за професійним спрямуванням / Мультимедіа технології та основи web-дизайну за професійним спрямуванням	4	залік
ВБ 2.3.	Самоменеджмент та управління особистою	4	залік

	кар'єрою / Підприємництво та бізнес-культура		
ВБ 2.4.	Соціально-педагогічна робота в сфері дозвілля / Система культурно-дозвілдової роботи	4	залік
ВБ 2.5.	Основи соціальної реабілітації / Основи інклюзивної освіти	4	залік
ВБ 2.6.	Теорія та методи соціально-педагогічної діяльності / Соціальний супровід сім'ї	4	залік
ВБ 2.7.	Соціально-медичний патронаж / Соціальне партнерство	4	залік
ВБ 2.8.	Рекламно-інформаційні технології соціальної роботи / Соціальна компетентність особистості	4	залік
ВБ 2.9.	Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах / Спеціалізовані служби у соціальній сфері	4	залік
ВБ 3.1.	<i>Сертифікована програма «Арт-терапія в соціальній роботі з населенням»</i>		
ВБ 3.1.1.	Артпедагогіка	4	залік
ВБ 3.1.2.	Арт-терапія в соціальній сфері	4	залік
ВБ 3.1.3.	Психотерапія	4	залік
ВБ 3.1.4.	Арт-терапія з дітьми та молоддю	4	залік
ВБ 3.1.5.	Методи арт-терапії у роботі з сім'єю	4	залік
ВБ 3.1.6.	Види та форми арт-терапевтичної роботи	4	залік
Загальний обсяг вибіркового компонента:		108	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

* Переліки дисциплін вільного вибору студентів щорічно затверджуються рішеннями вчених рад університету та факультетів і розміщуються на офіційному веб-сайті університету. Студенти можуть обрати сертифіковану програму з переліку, затвердженого рішенням вченої ради університету (обсяг – 24 кредити ЄКТС), та опанувати додаткові фахові компетентності.

2.1.2. Форма атестації здобувачів

Атестація випускників освітньої програми «Соціальна робота. Соціальна педагогіка» проводиться у формі атестаційного екзамену з соціальної роботи, соціальної педагогіки. Атестація завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр соціальної роботи за спеціалізацією «Соціальна педагогіка».

Керівник програми чи еквівалентна посада

Гарант освітньої програми – кандидат педагогічних наук, доцент Фурдуй Світлана Борисівна.

3. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОКРЕМІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Обов'язкові компоненти

Філософія

1. КОД: ОК 1.

2. РІК НАВЧАННЯ: 2

3. СЕМЕСТР: 2

4. ЛЕКТОР: доц. Запорожченко О. В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність планувати та управляти часом. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: специфіку філософії як особливого типу світогляду, її функції, завдання, проблемне поле; понятійно-термінологічний апарат курсу; основні напрямки філософії та історію їх виникнення; основних представників світової філософії та їх базові концепції та ідеї; особливості та проблематику філософських пошуків у кожен епоху розвитку людства; основні джерела філософських знань.

вміти: обґрунтовувати свою світоглядну позицію щодо важливості знань з основ філософії; порівнювати між собою різні філософські погляди, ідеї, концепції; аналізувати вплив соціокультурних чинників на формування філософських ідей, проблематику філософських пошуків; коректно використовувати філософські терміни та поняття під час усних відповідей на семінарських заняттях, складати термінологічні словники, застосовувати філософські терміни для експлікації власної думки; здійснювати самостійний пошук інформації з використанням різноманітних ресурсів.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Вступ до історії з основами наукових досліджень

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Філософія як форма суспільної свідомості. Структура, предмет і функції філософії. Стародавня філософія як зародок і колыска всіх наступних типів філософії. Основні філософські поняття античної філософії. Нові умови розвитку філософії. Від політеїзму до монотеїзму. Релігійний характер філософських пошуків. Філософія епохи Відродження.

Тема: Представники європейської філософії Нового часу. Соціальні та антропологічні ідеї Нового часу та філософія Просвітництва. Загальна характеристика німецької класичної філософії, її представники. Марксистська філософія. Антропологічні напрямки в західній філософії. Проблема несвідомого та ірраціонального. Філософія людського існування (екзистенціалізм). Еволюція релігійної філософії. Сцієнтистські напрямки. Позитивізм та його різновиди. Структуралізм та модернізм в сучасній філософії.

Тема: Філософська думка Київської Русі. Києво-Могилянська академія як осередок розвитку філософії в Україні. Проблема людини у філософських роздумах Г.Сковороди. Проблема звільнення людини і нації у творах мислителів Кирило-Мефодіївського братства. Розробка антропологічного принципу та ідея суспільного прогресу у творчості Франка, Драгоманова, Грушевського та ін. Подальший розвиток філософської думки в Україні.

Тема: Буття як універсальна філософська категорія. Свідомість людини як духовний спосіб орієнтації її у реальності буття. Загальний зміст і форми пізнавальної діяльності. Істина як процес. Природні передумови, матеріальні та духовні засади людського життя. Суспільне виробництво, його архітектоніка. Економічна, соціальна, політична і духовна сфери життя людей. Соціальна структура суспільства. Суспільна свідомість. Проблема сенсу, цінності і самоцінності людського життя у духовному досвіді людства. Ідея цілісної людини як вираз сенсу людського життя. Свобода і гуманізм. Свобода і культура.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Історія філософії: підручник / А. К. Бичко, І. В. Бичко, В. Г. Табачковський. — К., 2001.

2. Огородник І. В. Історія філософської думки в Україні : навч. посібник /І. В. Огородник, В. В. Огородник. — К., 1999.
3. Філософія : навч. посібник / за ред. І. Ф. Надольного. — 5-е вид., випр. і доп. — К. 2005.
4. Федів Ю., Мозгова Н. Історія української філософії: навч. посібник / Ю. Федів, Н. Мозгова. — К., 2001.
5. Чижевський Д. Нариси з історії філософи в Україні / Д. Чижевський // Твори. В 4 т. / під заг. ред. В. Лісового. — К., 2005.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Англійська мова

1. КОД: ОК 2.

2. РІК НАВЧАННЯ: 1

3. СЕМЕСТР: 1,2

4. ЛЕКТОР: доц. Г.О. Олейнікова

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність планувати та управляти часом. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: правила оформленні ділової кореспонденції та документації, основи ділових телефонних переговорів, принципи створення презентацій, знати граматичні структури, що є необхідними для гнучкого вираження відповідних функцій та понять, а також для розуміння і продукування широкого кола текстів в професійній сфері, мовні форми, властиві для офіційних та розмовних реєстрів професійного мовлення, мати широкий діапазон словникового запасу (у тому числі термінології), що є необхідним в професійній сфері.

вміти: демонструвати міжкультурне розуміння у конкретному професійному контексті, розуміти оригінальні, професійно спрямовані тексти та діалоги; фонограми переважно професійного спрямування, спілкуватися письмовою формою та оформлювати ділову документацію, бути спроможними оволодіти новітньою фаховою інформацією через англійськомовні джерела.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Практичний курс англійської мови

8. ЗМІСТ КУРСУ:

В частині I (Part I) приділяється значна увага особливостям мови та культури виучуваної мови. Майбутній фахівець повинен вміти орієнтуватися в ситуаціях ділового спілкування (дискусії, ділові розмови, соціальні контакти, знайомства, зустрічі тощо), користуватися вербальними і невербальними засобами спілкування з зарубіжними партнерами, керувати своєю поведінкою, орієнтуватися в партнерах тощо.

Частина II (Part II) спрямована на вивчення і закріплення матеріалу “ Phone, Fax, Messaging”. В ситуації «Телефонні переговори» майбутній фахівець повинен вміти почати та закінчити розмову по телефону, домовитися про зустріч, відмовитися від домовленості, поросити передати повідомлення та прийняти повідомлення.

Частина III (Part III) представляє ситуацію ділового спілкування «Засідання» (збори). Ця сфера поділяється на контроль за проведенням зборів (засідань, нарад), безпосередньо участь у зборах та встановлення взаєморозуміння між партнерами при спілкуванні. Контроль за проведенням зборів (засідань) передбачає відкриття та закінчення зборів, представлення теми засідання, порядку денного, підведення підсумків тощо.

Для навчання ведення усних та писемних переговорів ми пропонуємо частини четверту й п'яту (Part IV, Part V). В частині IV представлений комплекс завдань для навчання ведення переговорів, структурі переговорного процесу. В цю частину ми включили такі підтеми: переговори як ситуація ділового спілкування, структура переговорного процесу; типи переговорів, учасник переговорного процесу, ключові (основні) терміни (поняття); як розпочати ділові

переговори (сучасна світська бесіда та інтерактивна стратегія); організація переговорного процесу та складання плану дій (agenda); побудова загальної стратегії взаємодії, встановлення контакту (з іншим партнером); контроль та узгодження своїх дій; демонстрація своєї точки зору; потрібні форми спілкування з партнерами комунікації; усвідомлене керування своєю поведінкою у різних ситуаціях при веденні переговорів; конфлікт та як уникнути конфліктних ситуацій; примирення ворожих сторін; як закінчити переговори; сприйняття партнерів одне одним; результат переговорів; лексика переговорного процесу (дієслова, ідіоми тощо); культура мовного спілкування; вербальні та невербальні засоби спілкування з зарубіжними партнерами; норми, правила, які повинен знати і дотримуватися учасник переговорного процесу.

Частина V (Part V “Written Negotiation”) поділяється на підтеми (етапи) навчання ведення ділових писемних переговорів: провідні вказівки (основні пункти) у навчанні ведення писемних переговорів; планування та відбір інформації для написання писемних переговорів; діловий лист та його структура; лексика писемних переговорів (фрази тощо); написання звіту (зразки звітів щодо проведених переговорів); основні пункти протоколу (які учасник переговорного процесу повинен враховувати при організації переговорів); лінгвістичні особливості написання ділових писемних переговорів; вхід до Інтернету; користування електронною поштою; написання резюме для того, щоб пройти співбесіду (salary negotiations) стосовно працевлаштування та підвищення зарплатні; деякі граматичні особливості написання ділових писемних переговорів; правопис в англійській та американській мовах (або як пишуть англійські та американські партнери); деякі особливості пунктуації; норми та правила, які повинен знати і дотримуватися учасник переговорного процесу при написанні ділових писемних переговорів.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Англо-український тематичний словник для ділового спілкування (менеджмент, маркетинг, банківська справа). Близько 16 000 слів та словосполучень / За загальною ред. Анікеєнко І.Г. – К., 2003.
2. Биконя О.П. Завдання для самостійної роботи з англійської мови за професійним спрямуванням: Навчальний посібник. – Вінниця, 2010.
3. Brieger, Nick. Teaching Business English Handbook. – York: Bookcraft Ltd. – 1997
4. Duckworth M. Oxford Business English. – Oxford: Oxford University Press. – 1998.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: практичні заняття, самостійна робота

11. МОВА НАВЧАННЯ: англійська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Українська мова

1. КОД: ОК 3.

2. РІК НАВЧАННЯ: 1

3. СЕМЕСТР: 1

4. ЛЕКТОР: доц. Циганок І. Б.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність планувати та управляти часом. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати в команді. Навички міжособистісної взаємодії.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: основні питання з лінгвістики, зокрема фонетики, фонології, лексикології, фразеології, лексикографії, граматики української мови, стилістики і культури української мови; різні аспекти ділового спілкування.

вміти: диференціювати мовні одиниці всіх мовних рівнів та здійснювати їх опис, правильно використовувати на письмі їх словоформи; розрізняти функціональні стилі української мови, спираючись на їхні ознаки;) грамотно писати тексти різних стилів; правильно писати документи різних видів, доречно використовуючи особливості документної мови.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Українська мова серед інших мов світу. Фонетика. Класифікація звуків української мови. Орфографія, орфоепія, пунктуація української мови. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія і фразеографія.

Тема: Словотвір і морфеміка української мови. Морфологія як вчення про частини мови. Іменник в українській мові. Прикметник в українській мові. Числівник в українській мові. Займенник в українській мові. Дієслово в українській мові. Незмінювані частини мови в українській мові. Синтаксис української мови. Словосполучення і просте речення. Складне речення. Пряма і непряма мова. Діалог. Заміна прямої мови непрямою. Цитати. Українська пунктуація.

Тема: Стилїстика української мови. Мовний стиль як сукупність засобів, вибір яких зумовлюється змістом, метою та характером висловлювання. Науковий стиль. Публіцистичний стиль. Художній стиль. Розмовний стиль. Офіційно-діловий стиль. Епістолярний стиль. Конфесійний стиль.

Тема: Ділове мовлення і культура мови. Літературна мова як оброблена форма загальнонародної мови. Культура мови, культура мовлення. Комунікативні якості мови. Культура усного мовлення.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська мова. – К., 2006.
2. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фонетика / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко. – К., 2010.
3. Сучасна українська літературна мова. Морфологія. Синтаксис / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко. – К., 2010.
4. Український правопис. – К., 2010.
5. Делюсто М. С. Типологія говірок межиріччя Дністра і Дунаю. – Ізмаїл, 2012.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, практичні заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Історія України та української культури

1. КОД: ОК 4.

2. РІК НАВЧАННЯ: 1

3. СЕМЕСТР: 1

4. ЛЕКТОР: доц. Дізанова А. В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність планувати та управляти часом. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати в команді. Навички міжособистісної взаємодії.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: сучасні методи історичного пізнання, історичний термінологічно-понятійний апарат; основні етапи історичного процесу та культурного розвитку на теренах України; специфіку політичного, соціального, економічного, культурного життя України на різних етапах історії, специфіку розвитку окремих регіонів України;

вміти: використовувати набуті знання в практичній діяльності; аналізувати історичні події, орієнтуватися в історичному просторі та часі, визначати причинно-наслідкові зв'язки, оцінювати роль суб'єктивних та об'єктивних чинників в історичному процесі, подіях і явищах; давати оцінку пам'яткам вітчизняної та світової культури, співвідносити їх з історичними періодами, самостійно поглиблювати знання у рамках дисципліни шляхом пошуку й опрацювання нової інформації з використанням сучасних технічних засобів.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Історія соціальної роботи

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Стародавня доба в історії України. Східні слов'яни. Проблема етногенезу та розселення слов'ян. Господарство та суспільний лад слов'ян. Антське царство та його політичне становище в IV-VI ст. н.е. Побут, культура і вірування слов'янських племен. Походження та основні етапи формування українського етносу.

Тема: Середньовічна держава Київська Русь. Галицько-Волинське князівство. Передумови утворення Київської Русі. Внутрішня та зовнішня політика перших руських князів. Соціально-економічний розвиток Київської держави в X - на початку XII ст. Політична система Київської Русі. Запровадження християнства. Етноніми «русичі», «руські люди» і «Україна». Галицько-Волинське князівство в другій половині XIII – першій половині XIV ст.

Тема: Українські землі під владою іноземних держав (XIV – перша половина XVII ст.). Українське козацтво. Причини виникнення козацтва. Виникнення Запорозької Січі, її адміністративно-територіальний устрій, господарство, традиції. Реєстрові та нереєстрові козаки. Петро Сагайдачний. Запорозька Січ – демократична республіка. Боротьба проти турків і татар. Козацько-селянські повстання в Україні кінця XVI - першої третини XVII ст.

Тема: Українська національна революція середини XVII ст. Причини і характер, мета, рушійні сили революції. Проблеми періодизації. Б.Хмельницький. Становлення української козацької держави. Переяславська рада та договір з Московською державою 1654 р., його оцінка істориками. Березневі статті. Дипломатія Б.Хмельницького.

Тема: Українські гетьмани Ю.Хмельницький та І.Виговський. Гадяцька угода. Переяславські статті 1659 р. Поділ України на Правобережну і Лівобережну. Соціально-економічні, політичні, демографічні наслідки революції.

Тема: Гетьманщина, Правобережна Україна і Запорозька Січ в кінці XVII – XVIII ст. Особливості адміністративного та політичного устрою Гетьманщини та Слобідської України у складі Московської держави. Гетьман І.Мазепа, його внутрішня та зовнішня політика. Північна війна, участь в ній українського народу. Полтавська битва та її наслідки. П.Орлик, його «Конституція». Наступ на автономію України. І.Скоропадський. Перша Малоросійська колегія та її діяльність. К.Розумовський, його реформи. Остаточна ліквідація автономних прав України. Друга Малоросійська колегія. Запорозька Січ в кінці XVII – XVIII ст. І.Сірко. Причини та наслідки ліквідації Запорозької Січі. Приєднання Росією Півдня України та його колонізація в др. пол. XVIII ст. Правобережна Україна та західноукраїнські землі у другій половині XVII ст. Гайдамацький рух. Коліївщина. Поділи Польщі (1772, 1793, 1795) та приєднання українських земель до Росії та Австрії.

Тема: Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій (XIX – початок XX ст.). Адміністративно-територіальний устрій та регіональний поділ українських земель у складі іноземних держав. Занепад кріпосницьких та зародження ринкових відносин в українській економіці. Початок українського національного відродження, історіографія проблеми. Кирило-Мефодіївське товариство. Т.Шевченко.

Тема: Скасування кріпацтва. Реформи 60-70-х років XIX ст. Соціально-економічний розвиток у пореформений період. Національна політика російського царизму щодо українців. Український культурно-національний рух. Українофіли. Діяльність громад. Виникнення українських політичних товариств. Західноукраїнські землі. Москвофіли. Народовці. Зв'язки прогресивних діячів Галичини і Наддніпрянської України. Українське національне життя на Закарпатті та Буковині.

Тема: Розвиток капіталізму в промисловості та сільському господарстві, його особливості на поч. XX ст. Соціальне та національне гноблення українського народу. Діяльність українських національних партій. Україна в період революції 1905-1907 рр. Аграрна реформа П.Столипіна та її здійснення в Україні. Українські землі в роки Першої світової війни.

Тема: Українська революція 1917-1920 рр. Лютнева революція 1917 р. у Росії. Українська Центральна Рада. I і II Універсали. Генеральний Секретаріат. Жовтневий переворот у Петрограді. III Універсал. Проголошення УНР. IV Універсал. Проголошення незалежності УНР. Німецько-австрійський окупаційний режим. Гетьманський переворот. Зовнішня і внутрішня політика П.Скоропадського. Директорія. Внутрішня і зовнішня політика. Проголошення ЗУНР та її діяльність. Акт злуки УНР і ЗУНР.

Тема: Встановлення влади рад на початку 1919 року. Створення УСРР. «Воєнний комунізм». Боротьба з Денікіним. Варшавський договір 1920 року. Радянсько-польська війна. Ризький мир 1921 року. Поразка Української національно-демократичної революції. Основні уроки і здобутки української революції.

Тема: Україна у міжвоєнну добу (1921-1939). Україна в роки нової економічної політики 1921-1928 рр. Створення СРСР і Україна. Формування командно-адміністративної системи. Перехід до форсованої індустріалізації. Кооперування і колективізація. Перехід до прискореної колективізації. Голодомор 1932-1933 рр. Конституція УРСР 1937 р. «Розстріляне відродження». Соціально-економічне і політичне становище українських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини.

Тема: Україна в Другій світовій війні (1939-1945 рр.) та післявоєнний період (1945-1954 рр.). Українська РСР у 1954-1991 рр. XX з'їзд КПРС і Україна. «Відлига». Лібералізація суспільно-політичного життя. Економічні реформи та їх наслідки. Зародження дисидентського руху. Україна в період загострення кризи радянської системи (1965-1985рр.).

Тема: Спроби оздоровлення суспільно-політичного життя у період «перебудови», погіршення економічної ситуації. Чорнобильська катастрофа. Початок формування системи багатопартійності в Україні. Декларація про державний суверенітет України 16 липня 1990 року. Серпневий заколот. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року. Грудневий референдум. Вибори Президента України. Припинення існування СРСР.

Тема: Україна в умовах незалежності. Розгортання державотворчих процесів. Становлення владних структур. Економічні проблеми. Модель реформування економіки України. Соціальні трансформації. Міжнародні відносини в Україні. Конституція України. «Помаранчева революція». «Революція гідності». Основні напрямки зовнішньої політики. Культурне та духовне життя народу в незалежній Україні.

Тема: Наукове визначення поняття культура. Основні підходи до вивчення феномену культури в сучасній культурології (еволюціоністський, соціологічний, антропологічний, циклічний та ін.). Духовна та матеріальна культура. Світова та національна культура. Основні функції культури. Проблема періодизації української культури. Культурологічна думка України.

Тема: Передумови та причини розвитку бароко в Україні. Формування ідеологеми «Київ - другий Єрусалим» та її значення для розвитку національної та релігійної самосвідомості. Київський культурний центр. Початок інтеграції української козацької старшини та духовенства в соціально-політичне та духовне життя Російської імперії. Розвиток історичної самосвідомості. Особливості українського бароко (архітектура, література, музика, театр). Видатні вчені і діячі Києво-Могилянської академії. Григорій Сковорода, його філософське вчення.

Тема: Національне відродження в Україні (кінець XVIII - XIX ст.). Причини, передумови та періодизація українського національного відродження. Вплив ідей романтизму на українську культуру. Слобожанщина - центр національного відродження України. «Історія Русів». «Енеїда» Котляревського. Початок національного відродження на західноукраїнських землях. «Руська трійця». Процес націоналізації української греко-католицької церкви. Кирило-Мефодіївське товариство та ідея єдності слов'янських народів. Тарас Шевченко - ідеолог модерної України.

Тема: Розвиток української культури в другій половині XIX - на початку XX ст. Роль І. Франка в національно-культурному русі. М. Грушевський і його роль у розвитку української національної культури. Вплив реалізму на розвиток українського мистецтва (література, театр, музика, живопис). Традиція та «модерн» в українській культурі кінця XIX - початку XX ст.

Тема: Культурний рух періоду Центральної Ради. Формування української національної школи. Національно-культурна політика Гетьманату. Створення української вищої школи. Українська Академія Наук. Д. Багалій, А. Кримський, В. Вернадський, М. Туган-Барановський. Видавнича справа. Преса. Театр. Автокефалія Української православної церкви. Політика «українізації» та її вплив на українську культуру 20-30-х років XX ст. Розвиток освіти та ліквідація неписьменності. Літературний процес та Хвильовий. Пожвавлення літературного життя в період українізації. Літературні об'єднання «Плуг», «Гарт», «ВАПЛІТЕ», «Молодняк» та ін. Український театр Леся Курбаса. Музична культура. Діяльність музичного товариства ім. Леонтовича. Творчість українських композиторів: Л. Ревуцького, Б. Лятошинського, В. Косенка, М. Вериківського, Г. Хоткевича. Створення українського кіномистецтва, творчість О. Довженка. Архітектура і образотворче мистецтво.

Тема: Розвиток культури України під час Другої світової. Шестидесятники. Рух дисидентів та боротьба за національну культуру. Вплив Горбачовської перебудови на українську культуру. Національна культура в умовах зростання національно-культурної ідентичності. Національно-культурне відродження в Україні в середині 80-х – на початку 90-х рр. та його особливості. Проголошення незалежності України та його значення у формуванні національної самосвідомості українців та розвитку духовної культури.

Тема: Суперечливий характер культурного процесу в сучасних умовах. Сучасні здобутки української культури. Освіта та проблеми її реформування. Здобутки та проблеми української науки. Розвиток літератури. Повернення творів «заборонених» письменників. Українське кіномистецтво. Телебачення. Театр. Музика. Українська культура в умовах постмодернізму.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бойко О.Д. Історія України. Навчальний посібник для ВНЗ. — К., 2010.
2. Лазарович М. В. Історія України : навч. посіб. / М. В. Лазарович. — 3-тє вид., стереотип. — К., 2013.
3. Мицик Ю., Бажан О. Історія України. — К.: Кліо, 2015.
4. Пальм Н. Д. Історія української культури : навч. посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. — Харків : Вид-во ХНЕУ, 2013. — 296 с.
5. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богуцький. — К. : Знання, 2007. — 680 с.
6. Хома І. Я. Історія української культури : навч. посібник / І. Я. Хома, А. О. Сова, Ж. В. Мина. — Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2013. — 356 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Соціальна психологія

1. КОД : ОК 5.

2. РІК НАВЧАННЯ: 1

3. СЕМЕСТР: 1

4. ЛЕКТОР: к.псих.н., доц. Кічук А.В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність планувати та управляти часом. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати в команді. Навички міжособистісної взаємодії. Здатність аналізувати суспільні процеси становлення і розвитку соціальної роботи як інтеграційної галузі наукових знань, що акумулюють дані всіх наук про людину. Здатність оцінювати соціально-політичні процеси, пов'язані з соціальним розвитком держави. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері. Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи. Здатність до аналізу психічних властивостей, станів і процесів, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: основні категорії психології: діяльність, особистість, психічне відображення, спілкування, суть та закономірності психічних процесів, функції психіки, структуру і характеристики особистості, мету, засоби, методи навчання і виховання особистості, методи впливу на особистість та налагоджування оптимальних взаємин, групові процеси: груповий тиск, диференціацію ролей у групі, прийняття рішення.

вміти: застосовувати дидактичні принципи і знання про психологічні закономірності у навчально-виховному та управлінському процесі, аналізувати мотиваційні, характерологічні аспекти особистості підлеглих та колег, досліджувати і керувати міжособистісними стосунками у колективі, працювати з науковою і науково-популярною літературою з психології та педагогіки.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Конфліктологія.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Роль психології у формуванні фахівця-випускника вузу. Психіка, її характеристики. Особистість, її компоненти та структура, роль психології та педагогіки у їх формуванні та можливості цілеспрямованих їх змін.

Тема: Типологічні підходи до психолого-педагогічної класифікації індивідів. Психолого-педагогічні аспекти навчання, виховання і розвитку особистості. Соціалізація. Управління поведінкою індивіду з позицій психології та педагогіки. Дія, операція, діяльність, поведінка.

Тема: Взаємозв'язки середовища, потреб, мотивації, прийняття рішення, діяльності. Мотивація, її параметри та проблеми. Емоційна сфера, емоційні стани, напруженість та її вплив на продуктивність праці. Групова діяльність. Характеристики груп: структура, типи, процеси, рівень розвитку. Групи і типи управління ними. Адміністратори та лідери. Стилі управління.

Тема: Шляхи підвищення ефективності групової діяльності. Стихійні соціально-психологічні явища при колективній діяльності. Психолого-педагогічні аспекти спілкування. Типи спілкування, види, рівні, функції, сторони спілкування. Вербальна та невербальна комунікації.

Тема: Механізми соціальної перцепції. Діагностика людей за їх зовнішнім видом. Конфлікти як природні форми взаємодії людей.

Тема: Психологія сім'ї. Сім'я як соціальна група, її роль у суспільстві. Типологія сімей. Рольові функції подружжя. Значення соціалізації і статево-рольового виховання для рольової диференціації членів сім'ї. Стійкість сім'ї і фактори, що її стабілізують або руйнують.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Братковський М.Л. Психологія: навч. посіб. / М.Л. Братковський. – Донецьк: ВІК, 2010, - 311с.
2. Вітенко І.С. Основи психології. Основи педагогіки: навч.-метод. посіб. для студ. / І.С.Вітенко, А.С.Борисюк, Т.І. Вітенко. – Чернігів: Книги – XXI, 2006. – 200с.
3. Гаврилов М.І. Лекції з соціальної психології. – навч.-метод. посібник. / М.І.Гаврилов. – Донецьк: ДонДУУ, 2008. – 111с.
4. Загальна психологія / За заг. ред. С.Д. Максименка. навч.посіб. для студ. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 272 с.
5. Максименко С.Д. Загальна психологія: навч.посіб. для студ. / Максименко С.Д. – К.: Центр учбової літ-ри, 2008. – 272 с.
6. Столяренко Л.Д. Психологія: Учебник для вузов./ Л.Д.Столяренко. – СПб.: Лидер, 2007. – 592 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Правові засади соціальної роботи в Україні

1. **КОД :** ОК 6.
2. **РІК НАВЧАННЯ:** 2
3. **СЕМЕСТР:** 4
4. **ЛЕКТОР:** професор Кічук Я.В.
5. **КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність планувати та управляти часом. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати в команді. Навички міжособистісної взаємодії. Здатність аналізувати суспільні процеси становлення і розвитку соціальної роботи як інтеграційної галузі наукових знань, що акумулюють дані всіх наук про людину. Здатність оцінювати соціально-політичні процеси, пов'язані з соціальним розвитком держави. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері. Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: зміст основних понять курсу; сутність соціальної роботи як відображення соціальної політики в державі; основні теоретичні моделі, закономірності, чинники та механізми розвитку складних життєвих обставин, соціального виключення, соціальної дезадаптації та формування девіантної поведінки людини; нормативно-правові засади здійснення соціальної роботи в процесі реалізації професійних обов'язків; зміст основних напрямів соціальної роботи з представниками різних соціально вразливих, незахищених, виключених і дезадаптованих груп;

уміти: застосовувати основні підходи до аналізу чинників складних життєвих обставин, соціальної вразливості та незахищеності, особливих потреб та обмежених можливостей, соціального виключення, соціальної дезадаптації, девіантної поведінки та їх причин; визначати правовий статус, чинники соціальної дезадаптації, проблеми та потреби представників окремих категорій осіб; розробляти програми профілактики різних форм соціальної дезадаптації,

соціального виключення та девіантної поведінки, запропонувати відповідний зміст, форми і методи профілактичного втручання; розробляти програму індивідуальної профілактичної роботи з категоріями осіб які потрапили до складних життєвих обставин, обирати та застосовувати відповідні форми та методи соціальної роботи.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Технології соціальної роботи.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: ПРЕДМЕТ, МЕТОД, ПРИНЦИПИ ТА СИСТЕМА ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. Соціальне забезпечення: поняття, функції. Співвідношення понять «соціальний захист» і «соціальне забезпечення» та їх законодавче закріплення. Предмет права соціального забезпечення – комплекс спільних відносин, що існують у сфері соціального забезпечення. Соціально-забезпечувальні відносини – основа предмету права соціального забезпечення. Відносини, які покликані забезпечити існування соціально-забезпечувальних відносин як складова предмета права соціального забезпечення. Соціально-страхові відносини як елемент предмета права соціального забезпечення. Процедурні відносини як елемент предмета права соціального забезпечення. Поняття та особливості методу права соціального забезпечення. Система права соціального забезпечення: поняття та загальна характеристика. Загальна частина права соціального забезпечення. Спеціальна частина права соціального забезпечення. Система науки права соціального забезпечення та система курсу права соціального забезпечення. Місце права соціального забезпечення у системі права України. Принципи права соціального забезпечення. Поширення права соціального забезпечення на всіх громадян незалежно від громадянства, форми та виду суспільно-корисної діяльності. Здійснення забезпечення на рівні не нижче встановлених у державі соціальних стандартів. Здійснення забезпечення у випадку настання соціального ризику. Універсальність соціального забезпечення. Державна гарантованість права на соціальне забезпечення. Принцип справедливості та неупередженості. Принцип поєднання солідарної та індивідуальної відповідальності. Диференціація умов та обсягів соціального забезпечення. Принцип ефективності. Адресний характер соціального забезпечення. Джерела права соціального забезпечення України: загальна характеристика. Нормативно-правові акти: закони, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, нормативно-правові акти міністерств і відомств та органів місцевого самоврядування. Нормативно-правові договори: міжнародні договори. Генеральні, галузеві та регіональні угоди та колективні договори. Державні соціальні стандарти та соціальні гарантії у сфері права соціального забезпечення. Мета та принципи встановлення державних соціальних нормативів та гарантії. Прожитковий мінімум – базовий соціальний стандарт.

Тема: ПРАВОВІДНОСИНИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. Поняття та види соціально-забезпечувальних правовідносин. Видове багатоманіття правовідносин у сфері соціального забезпечення. Розподільчий характер соціально-забезпечувальних правовідносин. Персоніфікація. Матеріальні та процедурні правовідносини. Суб'єкти соціально-забезпечувальних правовідносин. Громадяни як суб'єкти соціально-забезпечувальних правовідносин: а) загальні; б) спеціальні. Правоздатність та дієздатність фізичних осіб. Уповноважені державою органи та організації, як суб'єкти соціально-забезпечувальних правовідносин: а) державні органи; б) соціальні фонди; в) інші державні організації, підприємства та установи. Правова природа страхових соціальних фондів. Територіальні центри. МСЕК. Об'єкти соціально-забезпечувальних правовідносин: а) пенсії; б) допомоги; в) соціальне обслуговування; г) соціальні пільги. Зміст соціально-забезпечувальних правовідносин. Юридичні факти, які зумовлюють виникнення, зміну чи припинення соціально-забезпечувальних правовідносин. Обставини та дії. Трудовий стаж. Поняття, ознаки та види стажу, як умови виникнення права на соціальне забезпечення. Кількісні та якісні характеристики трудового стажу. Загальний трудовий стаж. Періоди, що зараховуються до стажу роботи. Час перебування та інвалідності. Спеціальний трудовий стаж. Вислуга років та порядок її обчислення. Юридичне значення спеціального трудового стажу. Страховий стаж: поняття та значення. Особливості обчислення страхового стажу з окремих видів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Тема: СОЦІАЛЬНІ РИЗИКИ. Поняття та правові ознаки соціального ризику. Ознаки соціального ризику, як інституту права соціального забезпечення. Класифікація соціальних ризиків: за критерієм організаційно-правової форми соціального забезпечення та за змістом. Непрацездатність як соціальний ризик. Види непрацездатності. Об'єктивно-фізіологічна та об'єктивно-юридична непрацездатність (реальна та презюмована). Юридичні факти, що зумовлюють постійну непрацездатність. Пенсійний вік. Поняття, ознаки та причини інвалідності. Порядок встановлення інвалідності. Групи інвалідності. Поняття та порядок розслідування

нешасного випадку на виробництві. Поняття та порядок підтвердження та розслідування професійного захворювання. Загальне захворювання. Поняття, порядок встановлення та підтвердження тимчасової втрати працездатності. Юридичні факти, що зумовлюють тимчасову непрацездатність громадянина. Листок непрацездатності. Поняття безробіття (часткового безробіття). Порядок визнання громадянина безробітним. Повноваження державної служби зайнятості. Втрата годувальника як соціальний ризик. Непрацездатні члени сім'ї померлого годувальника. Поняття, критерії та порядок підтвердження малозабезпеченості. Середньомісячний сукупний дохід сім'ї. Співвідношення з бідністю. Межа бідності.

Тема: ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ФОРМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. Поняття, види та особливості організаційно-правових форм соціального забезпечення. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Поняття соціального страхування, його види та організаційні засади. Відмінність соціального страхування від цивільно-правового договору страхування. Поняття страховиків та страхувальників. Страховий випадок, як об'єкт загальнообов'язкового державного соціального страхування. Організація пенсійного страхування в Україні. Організація обов'язкового соціального страхування у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю та витратами, зумовленими народженням та похованням. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням". Соціальне страхування на випадок безробіття. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття". Соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності". Відповідальність платників обов'язкових страхових внесків за ухилення від реєстрації і сплати внесків. Асигнування з бюджету, як організаційно-правова форма соціального забезпечення. Недержавні організаційно-правові форми соціального забезпечення.

Тема: СИСТЕМА СТРАХОВОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. Поняття, види та ознаки страхових пенсій. Пенсії за віком: загальна характеристика. Умови призначення страхової пенсії за віком. Загальнообов'язкове пенсійне страхування, його принципи і суб'єкти. Особи, які мають право на трудову пенсію. Принципи функціонування солідарної, накопичувальної та недержавної системи пенсійного забезпечення. Пенсійні виплати з недержавних пенсійних фондів. Пенсійний контракт та пенсійна схема. Пенсії в солідарній системі загальнообов'язкового пенсійного страхування: пенсії за віком; пенсії по інвалідності; пенсії у зв'язку з втратою годувальника. Пенсії в разі інвалідності: а) внаслідок нещасного випадку, інших випадків трудового каліцтва чи професійного захворювання; б) внаслідок загального захворювання. Розміри пенсії в разі інвалідності. Надбавки на догляд. Пенсії в разі втрати годувальника. Порядок їх призначення і виплати. Особи, що мають право на призначення такої пенсії. Пільгові підстави на пенсію за віком. Документи, що необхідні при призначенні до пенсій надбавок, допомог, додаткової пенсії, компенсації та підвищень. Приймання, оформлення і терміну розгляду документів про призначення пенсій. Терміни призначення і перерахунку пенсій. Порядок виплати пенсій. Виплата пенсій за минулий час. Виплата недоотриманої пенсії у зв'язку зі смертю пенсіонера. Виплата пенсії у разі виїзду пенсіонера за кордон. Пенсійні виплати за рахунок коштів Накопичувального фонду.

Тема: СИСТЕМА СТРАХОВИХ ДОПОМОГ В УКРАЇНІ. Правові ознаки та види страхових допомог. Підстави для надання допомоги в разі тимчасової непрацездатності. Розміри допомоги у разі тимчасової непрацездатності. Допомоги, зумовлені народженням дитини: у разі вагітності та пологів; при народженні дитини; для догляду за дитиною. Допомоги у зв'язку з безробіттям. Умови надання допомоги у разі часткового безробіття. Страхові виплати у зв'язку з нещасним випадком і професійним захворюванням. Моральна (немайнова) шкода, заподіяна умовами виробництва. Страхова допомога на поховання. Право на допомоги на поховання за рахунок коштів соціальних страхових фондів. Джерела виплати та розмір. Порядок призначення і виплати страхових допомог.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Законодавство України «Про соціальний захист населення». К. – 2005. 488 с.
2. Кодекс законів про працю України. – К.: Національний книжковий проект, 2011.
3. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 30.

4. Концепція соціального забезпечення населення України від 21.12.1993 р. //Відомості Верховної ради України – 1994, № 6.
5. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права від 16 грудня 1966 р. //Права людини // Основні міжнародно-правові документи: Зб. документів. - К.: Офіційне видання, 1989.
6. Положення про пенсійний фонд України. Затверджено Указом Президента України від 01.03.2001 р. № 121/2001 // Офіційний вісник України – 2001. - № 9.
7. Правила обчислення загального трудового стажу для призначення працівників допомоги по тимчасовій непрацездатності: Затверджені постановою Кабміну України від 19.10.1998 р. // Офіційний вісник України – 1998. - № 42.
- 10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 11. МОВА НАВЧАННЯ:** українська.
- 12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ** (за наявності).

Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень

1. **КОД:** ОК 7.
2. **РІК НАВЧАННЯ:** 1
3. **СЕМЕСТР:** 1
4. **ЛЕКТОР:** к.п.н., викл. Сучану А.К.
5. **КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність планувати та управляти часом. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати в команді. Навички міжособистісної взаємодії. Здатність аналізувати суспільні процеси становлення і розвитку соціальної роботи як інтеграційної галузі наукових знань, що акумулюють дані всіх наук про людину. Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи.
6. **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**
знати: змістовну інформацію про місце соціальної роботи в системі сучасного суспільствознавства, її роль у процесі пізнання соціальної реальності, а також у прогнозуванні соціальних тенденцій; систему знань про об'єктивні чинники розвитку соціономічної теорії та роль видатних мислителів у становленні сучасного соціологічного знання; специфіку соціального підходу до вивчення суспільства, соціальних груп, спільнот, організацій, взаємодії особистості та суспільства, соціальних відносин та механізмів їх регуляції;
вміти: інтерпретувати науково встановлені соціальні факти, що характеризують стан соціальної системи; розпізнавати, розуміти та оцінювати суспільне життя на основі системного підходу до всебічного бачення соціальних проблем сучасності; вільно орієнтуватися в соціальній структурі суспільств.
7. **ПЕРЕКВІЗИТ:** Теорія та технології соціальної роботи
8. **ЗМІСТ КУРСУ:**
Тема: Моя майбутня професія. Становлення професії соціальний працівник в Україні, визначення поняття “соціальний працівник”, його місце в освітньому просторі, статус; регламентуючі нормативно-правові документи, якими керується фахівець у процесі професійної діяльності. Розглядаються стандарти та кваліфікаційна характеристика професії. Охарактеризовано основні вимоги до особистості соціального працівника; визначено професійні знання, уміння, кваліфікаційні вимоги, необхідні для виконання посадових обов'язків.
Тема: Специфіка професійної діяльності. Функціональний аспект діяльності соціального працівника. Специфіка та сфери професійної діяльності соціального працівника, типові завдання діяльності. Професійні ролі, які виконує соціальний працівник у професійній діяльності. Основні поняття теми: функції, професійна діяльність, роль, ролі соціального працівника.
Тема: Професійний портрет соціального працівника. Зміст основних вимог до особистісних якостей соціального працівника (психологічні, морально-етичні, психоаналітичні, педагогічні). Взаємозв'язок між професійними і духовно-моральними якостями соціального працівника. Етика соціального працівника. Основні поняття теми: професійний портрет соціального працівника,

теоретичні знання, практичні уміння, особистісні якості, психологічні, морально-етичні, психоаналітичні, педагогічні якості, етика, професійна етика.

Тема: Етапи професійного зростання. Професійне становлення майбутнього соціального працівника у вищому навчальному закладі, підвищення професійного рівня у системі неперервної освіти, сутність процесу неперервної освіти, значення самовдосконалення на шляху до успіху. Основні поняття теми: етапи зростання, освітньо-кваліфікаційні рівні, бакалавр, спеціаліст, магістр, атестація, післядипломна освіта, підвищення кваліфікації, неперервна освіта, самоосвіта, самовдосконалення, професійне самопізнання, професійне самовизначення, професійна самоорганізація, професійна самореалізація, професійне самовдосконалення.

Тема: Компетентнісні виміри професії. Підготовка майбутніх соціальних працівників на засадах компетентнісного підходу, який дає можливість переосмислити роль соціального працівника у суспільстві, обґрунтовується необхідність володіння ключовими компетентностями для кваліфікованого професійного вирішення проблем будь-якої складності, дається характеристика ключових компетентностей.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Вступ до соціальної роботи : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / за ред. Т. В. Семигіної, І. І. Миговича. – К. : Академвидав, 2005. – 304 с.
2. Лукашевич М. П. Соціальна робота: теорія і практика : навч. посіб. / М. П. Лукашевич, Т. В. Семигіна. – К. : Каравела, 2009. – 368 с.
3. Основи соціальної роботи : [навч. посіб.] / за ред. Т. Семигіної, І. Григи. – К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2004. – 178 с.
4. Соціальна робота в Україні : навч. посіб. / І. Д. Зверева, О. В. Безпалько, С. Я. Харченко та ін. ; за заг. ред. І. Д. Зверєвої, Г. М. Лактіонової. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 256 с.
5. Соціальна робота : навч. посіб. : у 7-ми кн. / В. П. Андрущенко, В. П. Бех, М. П. Лукашевич та ін. – К. : ДЦССМ, 2002. – Кн. 2. – 440 с. Соціальна робота : навч. посіб. / за заг. ред. І. Д. Зверєвої. – К. : Науковий світ, 2003. – 300 с.
6. Семигіна Т. В. Введення в соціальну роботу : навч. посіб. / Семигіна Т. В., Грига І. М., Шевчук О. С. – К. : Фенікс, 2001. – 288 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Соціальна політика

1. **КОД :** ОК 8.
2. **РІК НАВЧАННЯ:** 2
3. **СЕМЕСТР:** 3
4. **ЛЕКТОР:** викладач Садова С.О.
5. **КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність планувати та управляти часом. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати в команді. Навички міжособистісної взаємодії. Здатність оцінювати соціально-політичні процеси, пов'язані з соціальним розвитком держави.
6. **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**
знати: сутність соціальної політики, основні напрямки її здійснення, орієнтуватися в сучасних моделях соціальної політики, знати структуру та напрямки соціального захисту населення, розуміти сутність соціального страхування та орієнтуватися в його напрямках, розуміти джерела та напрямки фінансування соціальної політики.
вміти: визначати тип соціальної політики і фактори, що впливають на їх формування; визначати принципи і механізми реалізації соціальної політики і соціального захисту в Україні.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Теорія та технології соціальної роботи

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Сутність, принципи та основні напрями соціальної політики. Соціальна політика та основні підходи до її визначення. Причини відсутності точного визначення соціальної політики.

Типологія моделей соціальної політики. Мета та основні цілі соціальної політики. Об'єкт та предмет соціальної політики. Функції соціальної політики. Принципи соціальної політики: принципи індивідуальної соціальної відповідальності, соціальної солідарності та соціального партнерства; принцип соціальної компенсації та соціальних гарантій. Основні напрями соціальної політики в Україні.

Тема: Об'єкти, суб'єкти, інструменти соціальної політики, державні соціальні стандарти, нормативи та соціальні гарантії. Об'єкти і суб'єкти соціальної політики: люди, держава, державні відомства та установи, місцеві органи влади, політичні партії, громадські організації тощо. Інструменти соціальної політики: оподаткування; фінансові трансферти; заборона, обмеження певних дій; права на приватні вимоги, захист; інформація; консультації, рекомендації, заохочення; прямі послуги або ваучери на оплату послуг; нефінансові винагороди; заходи стосовно взаємодії; права і правові титули; спеціальні стягнення; міжгалузеві консультації та угоди. Державні соціальні стандарти та гарантії. Соціальні норми і нормативи. Принципи формування державних соціальних стандартів та нормативів. Нормативи споживання, забезпечення, доходу. Нормативи раціонального та мінімального споживання, статистичні нормативи. Базовий державний соціальний стандарт – прожитковий мінімум. Застосування прожиткового мінімуму. Розмір прожиткового мінімуму.

Тема: Сутність і напрями соціального захисту. Поняття соціального захисту і соціальної безпеки. Мета соціального захисту. Активна і пасивна спрямованість соціального захисту. Соціальний захист і соціальне забезпечення. Історія розвитку соціального захисту. Особиста доброчинність. Церква. Соціальний захист за часів козацтва. Запровадження державної системи соціального захисту. Формування сучасних систем соціального захисту і роль МОП у цьому процесі. Колективна відповідальність за індивідуальний добробут. Формування систем соціального захисту в різних країнах. Роль МОП у формуванні сучасних систем соціального захисту. Система соціального захисту в Україні. Соціальний захист як система. Напрями соціального захисту. Сучасні проблеми соціального захисту в розвинутих країнах світу і шляхи їх розв'язання. Обмеження ресурсів на соціальні цілі. Демографічні, економічні та соціальні проблеми. Здійснення необхідних реформ у сфері соціального захисту. Глобалізація соціального захисту.

Тема: Соціальні допомоги: види і форми. Система державних соціальних допомог в Україні. Державна допомога сім'ям з дітьми: допомога у зв'язку з вагітністю та пологами; одноразова допомога при народженні дитини; допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку; допомога на дітей, які перебувають під опікою чи піклуванням; допомога на дітей самотніми матерями. Державна допомога інвалідам з дитинства та дітям інвалідам, надбавки за догляд. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям. Призначення та виплата соціальних допомог. Програми житлових субсидій.

Тема: Соціальне страхування та його види. Загальна характеристика соціального страхування. Страхова солідарність. Характеристика ризику. Страхові тарифи. Соціальний ризик і соціальне страхування. Кошти і тарифи в соціальному страхуванні. Соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням. Страхування на випадок безробіття. Страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Пенсійне страхування. Медичне страхування.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Білецький С., Хахлюк А., Мірошніченко Т. Соціальне партнерство у розв'язанні проблем зайнятості (приклад ЄС для України) // Україна: аспекти праці. – 2003 - № 3.
2. Мандибура В.О. Соціальна політика держави та її структурні складові // Україна: аспекти праці. – 2000. – № 7.
3. Скуратівський В.А., Палій О.М. Основи соціальної політики: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2002.
4. Сергієчко О. Соціальна політика в сучасному світі та в Україні // Україна: аспекти праці. – 2002. – № 1.
5. Хара В., Новиков В. Побудова соціальної держави національне завдання // Україна: аспекти праці. – 2003. – № 3.
6. Якуненко Н., Крищенко Н. Заміна пільг населенню на адресну грошову допомогу // Україна: аспекти праці. – 2003. – № 1.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Загальна соціологія

1. КОД : ОК 9.

2. РІК НАВЧАННЯ: 1

3. СЕМЕСТР: 2

4. ЛЕКТОР: викладач Садова С.О.

5. **КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність планувати та управляти часом. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати в команді. Навички міжособистісної взаємодії. Здатність оцінювати соціально-політичні процеси, пов'язані з соціальним розвитком держави.

6. **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

знати: професійні компетенції, які необхідно виробити у студентів у процесі навчання їх загальної соціології; особливості загальної соціології як навчальної дисципліни; основні терміни з курсу загальної соціології; вимоги, що пред'являються державним освітнім стандартом (ДОС) до складання навчальної програми із загальної соціології;

вміти: вибудовувати внутрішньо- і міжпредметні зв'язки з курсом загальної соціології; застосовувати категоріальний апарат соціологічної науки при аналізі суспільних процесів; застосовувати узагальнюючий методологічний підхід до вирішення соціальних проблем на виробництві; з'ясувати специфіку соціологічного підходу до вивчення суспільства; накопичувати базові соціологічні знання, розширювати інформаційний кругозір; здійснювати соціальну діагностику соціальних процесів.

7. **ПРЕРЕКВІЗИТ:** Теорія та технології соціальної роботи

8. **ЗМІСТ КУРСУ:**

Тема: Соціалізація і персоналізація особистості. Поняття соціалізації. Моделі соціалізації в теоретичній думці. Когнітивна модель соціалізації; адаптивна модель; гуманістична модель. Чинники соціалізації. Механізм соціалізації особистості. Адаптація. Створення образу "Я" людини. Специфіка ідентифікації у групі. Види ідентифікацій. Поняття інтеріоризації (стилі, образи, уявлення, цінності, норми). Присвоєння: правила і компетентність (статус, роль, особистість). Ініціація засобом певної групи. Соціальна інтеграція.

Тема: Діяльність особистості. Дільність як спосіб буття людини. Характеристика основних елементів механізму діяльності особистості: потреби, мотив, цінність, інтерес, установка, мета. Квазіпотреби. Корпоративні нормативні системи, ієрархія норм і характер санкцій у різних субкультурах. Соціальні норми як інструмент контролю – дозвільні, зобов'язувальні та зворотні. Форми реалізації соціальних норм —використання, виконання, дотримання.

Тема: Система відносин особистості. Поняття «відносини особистості». Сутнісні характеристики відносин особистості. Концепція відносин особистості О.Ф.Лазурського і В.М.Мясіщева. Критерії виділення видів відносин особистості. Чинники виникнення й динаміки відносин особистості. Характеристика домінуючих відносин особистості.

Тема: Свідомість і самосвідомість особистості. Сутність свідомості. Компоненти свідомості (знання, переживання, воля, оцінка). Структура свідомості особистості. Свідомість: предметна і самосвідомість. Властивості самосвідомості, її рівні. Образ "Я" людини. Ідеальне і реальне "Я". Структурна модель самості. Психофізіологічна ідентичність, соціальна ідентичність, еґо-ідентичність. Багатовимірне "Я" Е.Гоффмана. Концепція "Я"-особистості К.Роджерса. "Офіційне Я", "ситуаційне Я", "віртуальне Я в контекстах", "загальне людське Я", "Я-як-виконавець", "Я-як гравець", "дійсне Я", "динамічне Я", "фантастичне Я" (у Роджерса).

Тема: Мислення особистості. Системний підхід в дослідженні мислення. Спонукальні чинники виникнення мислення. Мислення як долаання перешкод. Мислення як свідомість, розв'язання завдань і рефлексія. Образ мислення в традиційній логіці, когнітивній психології, гештальттеорії, асоціативній теорії.

Тема: Пізнання особистості. Визначення пізнавальної активності. Теорія сприйняття. Основи теорії соціальних уявлень (С.Московічі). Структура соціального уявлення: інформація, поле уявлення, установка. Соціальне уявлення як інструмент пізнання. Механізм виникнення

соціальних уявлень: анкерівка, об'єктифікація (персоналізація, фігурація), натуралізація. Етапи пізнавального розвитку особистості. Форми раціональності.

Тема: Мова, мовлення особистості. Розвиток ідей про природу мовлення і мови. Антична риторика. Ідея раціональності: «Граматики загальна і раціональна Пор-Рояля» А.Арно і К.Лансло. Інтерпретація мови в романтичній традиції: мова – дух народу. Співвідношення мови і мислення в концепції О.О.Потебні. Мова і природа (В.Вундт). Аналітична установка в тлумаченні мови. Біхевіористський підхід. Знакова система мови – структуралізм. Мова як внутрішнє перероблення вербального матеріалу. «Генеративна граматики» Н.Хомського. Семантика тексту.

Тема: Спілкування особистості. Онтологічні, гносеологічні, психологічні, інформаційні, екзистенціальні, етичні та інтимно-особистісні аспекти людського спілкування. Феноменологія людського спілкування. Спілкування як органічна складова соціальної історії: горизонтальний та вертикальний виміри.

Тема: Життєвий шлях особистості. Поняття життєвого шляху. Соціально-культурна зумовленість життєвого шляху. Спосіб життя і стиль життя. Смісл життя. Життєві кризи і стадії розвитку особистості. Концепція стадійного розвитку К.Юнга. Життєвий цикл розвитку Е.Еріксона.

Тема: Особистість як суб'єкт суспільних відносин. Тип суспільства і соціальний тип характеру за Е.Фромом. Соціальний характер і соціальна ситуація. Типологія характерів У.Томаса і Ф.Знанецького. Соціальний характер і тип суспільства. Типологія Д.Рімена. «Авторитарний тип» Д.Адорно. Типи особистості у суспільстві, що трансформуються. Особистість, «розчинена» у суспільстві. Особистість «відчужена» від суспільства. Амбівалентна особистість: конформно-амбівалентний тип, нігілістично-амбівалентний тип, мозаїчно-амбівалентний тип. Маргінальна особистість. Зміна соціальних цінностей та феномен «культурного шоку».

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Лукашевич Н.П., Туленков М.В. Соціологія: Базовий курс. – К.: Каравела, 2006. – 312 с.
2. Лукашевич Н.П., Туленков М.В., Яковенко Ю.І. Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих теорій: Підр. – К.: Каравела, 2008. – 408 с.
3. Примуш М.В. Загальна соціологія: Навч. посіб. – К.: ВД «Професіонал», 2004.- 592 с.
4. Сірий Є.В. Соціологія: загальна теорія та методологія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії// Навч. посіб. – Вид. 3-є, випр. – К.: Атіка, 2009.- 492 с.
5. Соціологія: Підр./ За ред. В.Г.Городяненка.- Вид.3-є.- К.: Академія,2008.- 544с.
6. Соціологія: Навч. посібник/ За ред. В.Ф. Ятченка.- К.: Міленіум, 2015.- 398 с.
7. Соціологія: Підр./За ред. В.М.Пічі.- 3-є вид., стер. - Львів: «Магнолія 2006», 2007.- 278 с.
8. Соціологія: Навч. посіб./ За ред. С.О. Макєєва. – 4-е вид., – К.: Тов. «Знання», КОО, 2008. – 566 с.
9. Соціологія: Підручник для студентів/ В.І.Волович, М.І.Горлач, В.Г.Кремень та ін.- 6-те вид.- К.: ЦНЛ, 2009. – 808 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Соціалізація особистості

1. **КОД:** ОК 10.
2. **РІК НАВЧАННЯ:** 1
3. **СЕМЕСТР:** 2
4. **ЛЕКТОР:** доц. Фурдуй С.Б.
5. **КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність

дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: основні терміни, поняття соціальної психології та соціальної педагогіки на рівні їх відтворення і тлумачення; біологічні та соціальні передумови формування свідомості людини; механізми, складові різних аспектів процесу соціалізації; теорії особистості в психології, педагогіці та їх класифікацію; закономірності процесів соціального виховання людини, їх методи та етапи в умовах соціального розвитку особистості.

вміти: самостійно опрацьовувати першоджерела, науково-популярну та довідкову літературу з тієї або іншої соціально-педагогічної проблематики; творчо використовувати ідеї, які там пропонуються, для аналізу теоретичних проблем; знаходити та критично аналізувати інформацію, визначати основні другорядне; стимулювати свій власний розвиток здібностей для адаптації в умовах постійних змін, що відбуваються в сучасному суспільному житті; застосовувати знання у практичній діяльності для підвищення конкурентоспроможності фахівця у соціономічній сфері.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Теорія та технології соціальної роботи

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Своєрідність ідей розкриття процесу соціалізація особистості. Особистість людини і різні підходи до її вивчення. Філософські аспекти визначення процесу соціалізації особистості.

Тема: Концептуальні підходи проблеми процесу соціалізації. Теоретичні підходи до проблеми соціалізації. Психолого-педагогічні теоретичні осмислення співвідношення понять: «соціалізація» і «розвиток особистості», «соціалізація» та «виховання».

Тема: Закономірності категорії процесу соціалізація особистості. Соціалізація як наукова категорія. Основні принципи соціалізації особистості. Завдання процесу соціалізації особистості.

Тема: Особистість як предмет соціально-педагогічного дослідження. Структура особистості. Рольова структура особистості й рольові конфлікти. Соціальна роль і розвиток особистості. Мотиваційно-смілова структура особистості. Розвиток особистості.

Тема: Фактори та етапи процесу соціалізації особистості. Основні фактори формування і розвитку особистості. Етапи соціалізації.

Тема: Характеристика впливів на процес соціалізації особистості. Агенти та інститути соціалізації. Засоби та механізми соціалізації. Об'єктно-суб'єктне відношення особистості у процесі соціалізації.

Тема: Основні теорії моделей соціалізації. Моделі соціалізації. Основні теорії процесу соціалізації.

Тема: Створення соціалізуючих умов для духовно-ціннісних орієнтацій та розвитку особистості в виховних організаціях. Організація соціального досвіду. Побут виховної організації. Життєдіяльність виховної організації. Організація і навчання взаємодії в процесі соціалізації. Освіта як базис соціалізації.

Тема: Соціально-психологічні проблеми соціалізації особистості. Психологічні аспекти процесу соціалізації, її сфер, стадій, інститутів і механізмів. Соціально-психологічні особливості соціалізації представників різних вікових категорій. Вікові кризи життя і процес соціалізації індивіда. Асоціальні прояви особистості.

Тема: Проблема впливу релігійних організацій у соціалізації підростаючого покоління. Типи релігійних організацій. Соціальні функції релігійних організацій. Позитивний вплив на соціалізацію підростаючого покоління. Негативний вплив на соціалізацію підростаючого покоління.

Тема: Українська родина та соціалізація дитини. Своєрідність поняття «сім'я». Вплив родини на процес соціалізації дитини. Сучасні ідеї впливу сім'ї на розвиток підлітка. Проблеми сімейної соціалізації в сучасній Україні.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Мудрик А. Г. Соціалізація людини.-К., - 2007.
2. Орлова В. В. Соціалізація молоді: потенціал регіонального соціуму // Електронний журнал "Знання. Розуміння. Уміння". - 2009. - № 3.
3. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія / Л.Е. Орбан-Лембрик. – К.: Академвидав, 2005. – 446 с.
2. Соціальна педагогіка. Навчально-методичний посібник / За ред. А.Й.Капської. – К.: ІЗМН, 2011. – 220 с.
4. Суятінова Л. Вплив релігії на процес соціалізації особистості / Л. Суятінова // Соціальна психологія : Український науковий журнал . – 01/2006 . – N1 . – С.84-93.

5. Кон И.С. Социализация //Философская энциклопедия / И.С. Кон, В.Б. Ольшанский.– М.: Советская энциклопедия, 1970 – Т.5. – С. 67.
- 6.Плотников П.В. Основи соціалізації молоді промислового регіону (Соціально-педагогічний аналіз) / П.В.Плотников. – Донецьк:ДонНУ, 2004.-558с.
7. Лукашевич М.П. Соціалізація / М.П.Лукашевич. – Київ, 1998. – 110 с
8. Лукашевич М.П. Теория социализации как методологическая основа социальной работы с молодежью / М.П.Лукашевич. //Молодежная политика: опыт, проблемы, перспективы. Ч. 1. – К., 1992. -С. 84-85.
9. Ляшенко Н. Проблеми соціалізації дітей в сучасній Україні. Вісник Університету внутрішніх справ. – № 36, 2006. – С. 342-347.
- 10.Швачко О.В. Соціальна психологія / О.В. Швачко. – К.: Вища школа, 2002. – 111 с.
- 10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 11. МОВА НАВЧАННЯ:** українська
- 12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ** (за наявності).

Історія соціальної роботи

1. **КОД:** ОК 11.
2. **РІК НАВЧАННЯ:** 1
3. **СЕМЕСТР:** 1
4. **ЛЕКТОР:** доц. Замашкіна О.Д.
5. **КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності.
6. **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**
знати: загальні положення та сутність основних концепцій сучасних теоретиків соціальної роботи; історичні, культурні, соціальні умови функціонування протосоціологічних ідей, уявлень та вчень; головні теоретичні парадигми сучасної соціальної роботи, їх інтелектуальні витoki, концептуальний апарат, найбільш значущі висновки теорій; роботи видатних учених ХХ століття, специфіку різних теоретичних шкіл і напрямків сучасної теорії; проблеми сучасної теоретичної соціальної роботи, що ще не вирішені.
вміти: аналізувати різні теоретичні соціологічні концепції, знаходити спільні риси та розбіжності, надавати власні приклади практичного втілення теоретичних положень; самостійно опрацювати першоджерела – праці видатних представників соціальної науки та практики; проаналізувати можливості вирішення актуальних проблем суспільства в контексті сучасних соціологічних теорій; критично оцінювати наукову цінність окремих соціологічних теорій; професійно спостерігати й аналізувати повсякденне життя; використовувати теоретичні моделі для пояснення соціальних явищ і процесів.
7. **ПРЕРЕКВІЗИТ:** Теорія та технології соціальної роботи.
9. **ЗМІСТ КУРСУ:**
Тема: Організація соціальної допомоги в античному та середньовічному суспільствах.
 Елементи соціальної допомоги в античному суспільстві. Статус особи, яка потребує допомоги, в середньовічному суспільстві. Організація соціальної допомоги в Середньовіччі. Домінуюча роль церкви в наданні соціальної допомоги.
Тема: Здійснення соціальної роботи у країнах Європи в XVI–XVIII ст. Зміна статусу особи, яка потребує допомоги. Виникнення та поширення соціальних установ закритого типу. Зростання ролі держави в розподілі соціальної допомоги.
Тема: Зародження системи державного соціального забезпечення та приватної благодійності в Західній Європі в XIX ст. Перехід до спеціалізації соціальних установ та

працівників, що в них зайняті. Усвідомлення важливості надання допомоги та здійснення контролю без ізоляції особи. Визнання необхідності соціального забезпечення.

Тема: Становлення системи державної соціальної політики в Україні та Росії у XIX ст. Неefективність централізованої організації соціальної допомоги. Переорієнтація на місцеві установи у справі піклування про осіб, що потребують допомоги. Зростання ролі благодійних товариств у наданні соціальної допомоги в другій половині XIX ст.

Тема: Започаткування соціальної роботи як професійного виду діяльності (поч. XX ст.). Передумови зародження професії соціального працівника. Шляхи становлення професії в Європі та Америці. Виникнення перших соціальних шкіл.

Тема: Розробка першої методики в соціальній роботі (1920–1940). Професіоналізація соціальної роботи. Наглядчі на підприємствах та надомні візитери. Вплив праці М. Річмонд “Соціальний діагноз” на вироблення першої методики в роботі соціального працівника.

Тема: Стан соціальної роботи в період Другої світової війни та повосний період (1941–1955). Діяльність соціальних працівників у роки війни. Зростання кількості соціальних працівників у цей період та загальне визнання їх статусу. Масовий прихід соціальних працівників у приватний сектор. Розгляд соціальної роботи в медико-соціальному ракурсі.

Тема: Використання нових методик у роботі соціальних працівників (1956–1965). Переорієнтація в роботі соціальних працівників під впливом теорій З. Фрейда та К. Роджерса. Популяризація методики case-work. Зростання важливості соціально-психологічного аспекту в соціальній роботі.

Тема: Критичний підхід до існуючих методик. Усвідомлення важливості соціальної роботи в общинах (1966–1974). Критика методики case-work. Започаткування роботи соціальних працівників на вулицях, у кварталах, у комунах. Введення до навчальних планів та програм методики соціальної роботи у групах та общинах. Поява перших проєктів; їх значення та роль.

Тема: Удосконалення та спеціалізація прийомів і методів соціальної роботи (1975–1990). Вплив нового міжнаціонального поділу ринку праці на суспільство в цілому та соціальний статус окремого громадянина. Зростання кількості існуючих соціально вразливих верств населення та поява нових клієнтів у соціальних працівників. Критика соціологами роботи соціальних працівників. Інтегрований підхід до кожної проблеми.

Тема: Розвиток вітчизняної системи соціального забезпечення у XX ст. Державна система матеріального забезпечення і обслуговування громадян СРСР. Соціальний захист від безробіття. Право громадян на матеріальне забезпечення в старості. Зміни парадигми соціального захисту при переході до ринкових відносин. Система соціального захисту громадян в сучасній Україні.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Актуальні проблеми теорії і практики соціальної роботи на межі тисячоліть: Монографія. — К.: УДЦССМ, 2001.
2. Горілий А.Г. Історія соціальної роботи. Навчальний посібник. - Тернопіль: Видавництво Астон, 2004. - 174 с.
3. Лукашевич М. П., Мигович І. І., Пінчук І. М. Соціальна робота в Україні: Теоретико-методологічні засади. — К.: МАУП, 2001.
4. Історія соціальної роботи : навчальний посібник / [уклад.: О. О. Кравченко, О. О. Матрос]. – Умань : РВЦ «Візаві», 2017. –117 с.
5. Поліщук В.А., Янкович О.І. Історія соціальної педагогіки та соціальної роботи Курс лекцій / ТДПУ, Тернопіль, 2009.- 256 с.
6. Попович Г. М. Соціальна робота в Україні і за кордоном: Навч. посіб. — Ужгород: УДУ, 2000.
7. Соціальна робота в Україні: перші кроки / За ред. В. Полтавця — К., 2000. 13. Соціальна робота в Україні: Теорія та практика: У 2 ч. / За заг. ред. А. Я. Ходарчук. — К.: УДЦССМ, 2001.
8. Фурман А.В., Підгурська М.В. Історія соціальної роботи: [навчальний посібник] /Анатолій Васильович Фурман, Марія Василівна Підгурська. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 174 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Теорія та технології соціальної роботи

1. **КОД:** ОК 12.

2. **РІК НАВЧАННЯ:** 2

3. **СЕМЕСТР:** 2

4. **ЛЕКТОР:** доц. Фурдуй С.Б.

5. **КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: теоретико-методологічні основи виховання дітей та учнівської молоді в сучасних умовах; інноваційний комплекс технологій оптимізації виховного процесу на різних освітніх рівнях; стратегії здійснення соціально-педагогічної експертизи стану виховання особистості в сучасному освітньому просторі; механізми розробки навчально-методичного супроводу становлення і розвитку виховних систем, програм виховання у дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних і позашкільних навчальних закладах, дитячих та молодіжних громадських організаціях і об'єднаннях технології роботи з різними групами населення;

вміти: здійснювати послідовний системний аналіз реальної практики виховання дітей та учнівської молоді; планувати, організовувати, здійснювати та контролювати реалізацію технологічних комплексів психолого-педагогічної підтримки розвитку особистості, процесів її соціальної інтеграції.

7. **ПРЕРЕКВІЗИТ:** Соціальна робота з різними групами населення.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Роль соціальної технологізації в оптимізації соціальної сфери. Соціальна технологізація як процес оптимізації сучасної соціальної дійсності. Сутність соціальних технологій. Впровадження соціальних технологій. Інтерпретація поняття «Соціальні технології». Загальна характеристика факторів впровадження соціальних технологій. Багатоманітність та класифікація соціальних технологій.

Тема: Технологія соціальної роботи як галузь соціальних технологій. Сутність технологій соціальної роботи. Класифікація технологій в соціальній роботі. Функції технологій соціальної роботи. Етапи розробки технологій соціальної роботи. Види класифікацій технологій соціальної роботи. Загальна характеристика психолого-орієнтованих технологій соціальної роботи. Особливості соціолого-орієнтованих соціальних технологій. Комплексно-орієнтовані технології в системі соціальної роботи.

Тема: Соціальна діагностика в технологіях соціальної роботи. Сутність і характеристика соціальної діагностики. Принципи соціальної діагностики. Етапи та особливості технологій діагностики. Загальна характеристика принципів соціальної діагностики. Система методів соціальної діагностики. Проаналізувати паспорт соціальної інфраструктури мікрорайону.

Тема: Технологія соціальної експертизи. Поняття соціальної експертизи. Організаційні моделі соціальної експертизи. Етапи роботи експертів при використанні різних моделей експертизи. Загальна характеристика поняття соціальної експертизи: завдання, функції, порядок замовлення. Основні типи організаційних моделей експертування: Модель «Рецензія». Модель «Моніторинг». Модель «Проект». Основні етапи роботи експертів.

Тема: Технології проектування в соціальній роботі. Соціальне проектування як конструювання соціальної дійсності. Основні етапи соціального проектування. Стратегії проектної діяльності. Загальна характеристика соціального проектування. Етапи соціального проектування. Види проектних стратегій. Методи і методики соціального проектування. Проаналізуйте технологію проектування (на прикладі Проекту «Центр інформації та реабілітації»).

Тема: Технології соціального передбачення. Технології прогнозування. Технології моделювання.

Тема: Технології соціальної профілактики та адаптації. Сутність соціальної профілактики. Рівні соціальної профілактики. Технології адаптації. Сутність та технології соціальної профілактики. Сутність соціальної адаптації, дезадаптації та переадаптації. Основні види технології адаптації. Проаналізувати технологію соціальної адаптації дітей шкільного віку (на прикладі програми Шкільна «гайденс»-служба). Проаналізувати технологію профілактики вживання психоактивних речовин дітьми молодшого шкільного віку (на прикладі Програми первинної профілактики вживання психоактивних речовин).

Тема: Технології соціальної реабілітації та терапії. Технології соціальної реабілітації. Технології терапії. Загальна характеристика технології реабілітації. Сутність технології терапії. Види терапевтичних технологій. Проаналізувати технологію терапії (на прикладі Програми психотерапевтичної підтримки дітей, які постраждали від домашнього насильства).

Тема: Технології групової роботи. Сутність групової роботи. Організація і етапи групової роботи. Методи та прийоми групової роботи. Загальна характеристика соціальної роботи з групою. Основні стадії розвитку групи. Методи та прийоми групової роботи. Організація груп взаємодопомоги. Проаналізувати технологію групової роботи (на прикладі технології створення груп взаємодопомоги людей, ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД).

Тема: Технології консультування та посередництва. Сутність технології консультування. Вимоги до соціального працівника як консультанта. Типи і види консультування. Консультування як види технологій соціальної роботи. Консультування окремих категорій клієнтів. Технологія посередництва. Проаналізувати матеріали для консультування безробітних громадян.

Тема: Рекламно-інформаційні технології в соціальній роботі з різними групами населення. Сутність та специфіка використання рекламно-інформаційних технологій у діяльності соціальних працівників. Поняття "Засоби масової інформації". Роль засобів масової інформації як одного із соціальних інститутів та їх вплив на сучасне суспільство. ЗМІ як один із соціальних інститутів. Особливості впливу ЗМІ на формування способу життя суспільства. Проблема негативного впливу засобів масової інформації на населення. Типові види реклами, які використовуються в практиці соціально-педагогічної роботи: графічна частина, слоган (реklamний девіз, лозунг, зачин), інформаційний блок, діапазон запропонованих послуг, спонукання потенційного клієнта (спонсора, партнера) до дії, адреса і зв'язок, елементи фірмового стилю. Специфічні ознаки соціальної реклами. Типові помилки, які слід враховувати у ході реалізації рекламної стратегії соціального педагога. Технології створення і використання прес-релізу як форми рекламно-інформаційної діяльності.

Тема: Соціальна робота в освітніх установах і у системі правоохоронних органів. Спрямованість на роботу з дітьми, що важко пристосовуються до нових освітніх програм. Ролі соціального працівника в школі та у ВНЗ. Соціальна робота в питаннях охорони правопорядку, соціального контролю і нагляду.

Тема: Технологія соціальної роботи з різними категоріями дітей «групи ризику» у Німеччині та Скандинавських країнах, Великобританії та Ірландії. Організація вільного часу, попередження дитячої злочинності в мікросоціумі, консультування батьків. Соціальна робота у судах і в'язницях. Соціальна робота у Швеції в установах охорони здоров'я дітей-інвалідів. Послідовна система заходів соціально-педагогічної підтримки сімей і дітей з груп соціального ризику у Фінляндії.

Тема: Технології розвитку ресурсів індивіда, групи, суспільства. Творчість у соціальній роботі. Арт-технології в роботі з різними групами населення. Арт-терапія. Інновації і новаторство в соціальній роботі.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Зверева І.Д. Метод арттерапії в соціально-педагогічній роботі // Проблеми педагогічних технологій / Упоряд. І. Д. Зверева. Вип. 1: Волинський акад. дiм, 2003. — С. 78–92.
2. Социальная работа /Под общ. ред. В.И. Курбатова. Серия "Учебники, учебные пособия". - Ростов-на-Дону: Феникс, 2000. — 576 с.
3. Социальная работа: теория и практика: Учебн. пособие. /Отв. ред. проф. Е.И. Холостова, проф. А.С. Сорвика. — М.: ИНФРА-М, 2001. — 427 с. - (Серия "Высшее образование").
4. Соціальна робота в Україні: теорія та практика. /За заг. ред. А.Я. Ходорчук. - К.: ДЦССМ, 2002. - 177 с.
5. Соціальна робота з людьми з особливими потребами /Упоряд. О.В. Безпалько та ін. / Під заг. ред. І.Д. Звереві. — К.: Наук. світ. 2002. — 55 с.
6. Тетерский С.В. Введение в социальную работу: Учебное пособие. — М.: Академический Проект, 2000.— 496 с.

7. Технологии социальной работы: Учебн. под общ. ред. проф. Е.И. Холостовой. - М.: ИНФРА-М, 2001. – 400 с. - (Серия "Высшее образование").
8. Технология социальной работы: Учебн. пособие для студ. высш. учеб. заведений /Под ред. И.Г. Зайныгиева. — М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000. – 240 с.
9. Технологізація волонтерської роботи в сучасних умовах /За ред. проф. А.Й. Папської. - К., 2001. - 140 с.
10. Технології соціально-педагогічної роботи: Навчальний посібник / За заг. ред. проф. А.Й. Капської. – К., 2000. - 372 с.
- 10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 11. МОВА НАВЧАННЯ:** українська.
- 12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ** (за наявності).

Соціальна робота в Україні

7. **КОД:** ОК 13.
8. **РІК НАВЧАННЯ:** 1
9. **СЕМЕСТР:** 1
10. **ЛЕКТОР:** доц. Замашкіна О.Д.
11. **КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності.
знати: предмет, мету та завдання дисципліни; теоретичні засади соціальної роботи; зміст та організацію соціальної роботи з урахуванням категорій клієнтів, основні напрями, методи і форми роботи; аспекти управління соціальною роботою; технології соціальної роботи з різними категоріями клієнтів; вимоги до соціального працівника як особистості та професіонала
вміти: аналізувати соціальну політику держави; визначати основні напрями соціальної політики держави; розрізняти спільне і відмінне між соціальною політикою і соціальною роботою; працювати з різними категоріями клієнтів, застосовуючи відповідні напрями, методи, технології і форми роботи.
7. **ПЕРЕКВІЗИТ:** Технологія соціальної роботи за рубежом.
8. **ЗМІСТ КУРСУ:**

Тема: Соціальна робота як вид суспільної діяльності та навчальна дисципліна. Історія розвитку соціальної роботи в Україні. Поняття соціальна робота. Суб'єкти та об'єкти соціальної роботи. Функції соціальної роботи. Рівні соціальної роботи. Міждисциплінарні зв'язки. Історія розвитку соціальної роботи в Україні.

Тема: Основні поняття і категорії соціальної роботи. Закономірності та принципи соціальної роботи. Понятійний апарат науки. Групи понять соціальної роботи. Категорії соціальної роботи. Соціальне управління як тип і функція загального управління. Менеджмент соціальної роботи. Організація в менеджменті соціальної роботи. Моделі та методи взаємозв'язку об'єктів і суб'єктів менеджменту.

Тема: Закономірності та принципи соціальної роботи. Нормативно-правова база соціальної роботи. Сутність закономірностей соціальної роботи. Основні групи принципів соціальної роботи. Нормативно-правові джерела соціальної роботи. Основні форми права. Норми моралі та права. Нормативно-правові основи соціальної роботи.

Тема: Характеристика категорій клієнтів соціальної роботи. Методи та форми соціальної роботи. Клієнт соціальної роботи. Об'єкт соціальної роботи. Підходи до вивчення особистості клієнта. Типологія клієнта. Поняття методу соціальної роботи. Класифікаційні ознаки групування соціальних технологій. Спеціальні методи соціальної роботи.

Тема: Соціальна робота з клієнтами різного віку. Проблема вікової типології в соціальній роботі. Соціальна робота з дітьми.

Дитинство молодшого школяра. Соціальна робота з молоддю. Соціальна робота з людьми зрілого віку. Соціальна робота з людьми літнього віку.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Горілий А.Г. Історія соціальної роботи в Україні / А.Г. Горілий. – Тернопіль, 2007. – 68 с.
2. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери. – 2-ге видання / За заг. ред. проф. І.Д. Звереві. – Київ, Сімферополь: Універсум, 2013. – 536 с.
3. Лукашевич М.П. Соціальна робота (теорія і практика): Підручник / М.П. Лукашевич, Т.В. Семигіна. – К.: Каравела, 2011. – 368 с.
4. Соціальна робота з дітьми і молоддю (теоретико-методологічні аспекти) І.Д. Зверева, І.В. Козубовська, В.Ю. Керцман, О.П. Пічкарь / Ч. I — Ужгород: УжНУ, 2000. — 192 с.
5. Соціальна робота з дітьми і молоддю (теоретико-методологічні аспекти): Навч.-практ. посіб. для дистанц. навч. / І.Д. Зверева, І.В. Козубовська, В.Ю. Керцман, О.П. Пічкарь; Ужгород, нац. ун-т; Укр. асоціація соц. педагогів та спеціалістів з соціальної роботи. — Ужгород, 2000. — 190 с.
6. Соціальна робота в Україні: Навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. / І.Д. Зверева, О.В. Безпалько, О.І. Янкович, З.П. Бондаренко, Т.Л. Лях; Луган. держ. пед. ун-т ім. Тараса Шевченка; Християн, дит. фонд. — К.: Наук, світ, 2003. — 234 с.
7. Соціальна робота в Україні: Навч. посіб. / І.Д. Зверева, О.В. Безпалько, О.І. Янкович, З.П. Бондаренко, Т.Л. Лях; Луган. держ. пед. ун-т ім. Тараса Шевченка; Християн, дит. фонд. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: ДЦССМ, 2004. — 266 с.
8. Пальчевський С. С. Соціальна педагогіка : навч. посіб. / Пальчевський С. С. — К. : Кондор, 2005. — 560 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Соціальна робота з різними групами населення

1. **КОД :** ОК 14.
2. **РІК НАВЧАННЯ:** 2
3. **СЕМЕСТР:** 4
4. **ЛЕКТОР:** доц. Фурдуй С.Б.
5. **КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.
6. **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

знати: особливості соціальної роботи з різними групами населення; методи та форми соціальної роботи з різними групами населення; технології соціальної роботи з різними групами населення; зарубіжний досвід соціальної роботи з різними категоріями населення.

вміти: планування та організації соціальної роботи з різними групами населення; вибору та застосування адекватних та ефективних методів та форм у роботі з відповідними групами населення; налагодження взаємодії та партнерства з організаціями, що здійснюють соціальну роботу з різними групами населення; аналізу дій фахівців, що займаються соціальною роботою з різними групами населення, надання рекомендацій щодо оптимізації та модернізації такої діяльності.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Соціальна робота в різних сферах життєдіяльності.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Системний характер соціальної роботи з різними групами населення. Поняття про системний підхід до соціальної діяльності. Соціальна робота як вид діяльності. Складові системи

соціальної роботи з населенням. Система соціальної роботи як складова соціальної структури суспільства.

Тема: Генезис соціальної роботи в Україні та зарубіжний досвід. Розвиток традиції благодійництва в Україні. Особливості соціальної роботи в Україні до 19 століття. Соціальна робота в Україні в 20 столітті. Зарубіжний досвід соціальної роботи з населенням. Сучасні напрямки соціальної роботи в Україні.

Тема: Педагогічні основи соціальної роботи. Педагогіка, соціальна педагогіка та соціальна робота: спільне, відмінне та механізми взаємозв'язку. Педагогічна складова соціальної роботи з населенням.

Тема: Об'єкт соціальної роботи в Україні. Проблеми особистості в сучасному суспільстві. Особливості соціалізації соціально вразливих верст населення. Проблеми девіантності і маргіналізації населення України. Особистісно-орієнтований підхід у соціальній роботі.

Тема: Суб'єкти соціальної роботи. Заклади освіти як центри соціальної роботи. Суб'єкти надання соціальної допомоги та їх повноваження. Роль громадських організацій у соціалізації та ресоціалізації особистості. Функції соціальних працівників у пенітенціарних закладах. Суб'єкти соціальної роботи з соціально уразливими верствами населення.

Тема: Кадрове забезпечення соціальної роботи з різними групами населення. Поняття про кадри соціальної роботи. Кваліфікаційна характеристика соціального працівника. Базові та соціальні знання соціального працівника у роботі з населенням. Групи професійних умінь соціальної діяльності. Основні види діяльності соціального працівника. Провідні функції соціальної роботи, особливості їх реалізації в роботі соціального працівника. Система підготовки соціальних працівників в Україні та за кордоном.

Тема: Види соціальної роботи з різними групами населення. Соціальне виховання як засіб формування соціально-позитивних ціннісних орієнтацій. Соціальна профілактика як спосіб попередження відхилень у поведінці. Соціальна реабілітація як засіб відновлення втрачених функцій. Соціальне обслуговування як засіб задоволення потреб особистості.

Тема: Методи формування свідомості як засоби соціально-педагогічного впливу. Місце методів формування свідомості в системі інших соціально-педагогічних методів. Методи переконання. Соціально-педагогічні умови успішного його використання переконання. Метод навіювання та прийоми його застосування. Форми застосування методів формування свідомості. Технологія підготовки і проведення соціально-педагогічної бесіди, дискусії та диспуту. Використання конференцій у практиці соціально-педагогічної роботи. Види конференцій. Усний журнал як групова форма соціально-педагогічної роботи.

Тема: Технології соціальної роботи з різними групами населення. Поняття про технології соціальної роботи та їх функції. Сучасні технології соціальної роботи. Методи і форми соціальної роботи з населенням.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Журавель Т.В. Проблеми здійснення профілактики ВІЛ-інфекції серед дітей та підлітків груп найвищого ризику. [Електронний ресурс]. Категорія: Матеріали конференції Актуальні питання соціально-педагогічної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах – Режим доступу: <http://www.psyh.kiev.ua/>
2. Заверико Н. В. Теоретичні засади соціально-педагогічної технології роботи з підлітками / Н. В. Заверико // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова : зб.наук. пр. – К. :НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. – № 2. – Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Управління. – С. 80–86.
3. Зимівець Н.В. Сутність, принципи та структура соціально-педагогічних технологій формування відповідального ставлення до здоров'я в учнівської молоді. [Електронний ресурс]. Категорія: Матеріали конференції Актуальні питання соціально-педагогічної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах – Режим доступу: <http://www.psyh.kiev.ua/>
4. Загрекова Л. В. Теория и технология обучения : учеб. пособ. для студ. пед вузов / Л. В. Загрекова, В. В. Николина. – М. : Высш. шк., 2004. – 157 с.
5. Соціальна робота в Україні: теорія та практика. /За заг. ред. А.Я. Ходорчук. - К.: ДЦССМ, 2002. - 177 с.
6. Технологізація волонтерської роботи в сучасних умовах /За ред. проф. А.Й. Капської. - К., 2001. - 140 с.
7. Технології соціально-педагогічної роботи: Навчальний посібник / За заг. ред. проф. А.Й. Капської. – К., 2000. - 372 с.
8. Лукашевич М. П., Мигович І. І. Технології соціальної роботи/М.П.Лукашевич, І.І.Мигович. Навч. посіб. — 2-ге вид., доп. і випр.— К.: МАУП, 2003. — 168 с.

9. Лютий В. П. Технологія соціальної роботи : конспект лекцій / Лютий В. П. – К.: Академія праці та соціальних відносин ФПУ, 2003. – 75 с.
10. Методи та технології роботи соціального педагога / [автори-укладачі: С.П.Архипова, Г.Я.Майборода, О.В.Тютюнник]. – Черкаси, 2008. – 456с.
- 10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 11. МОВА НАВЧАННЯ:** українська
- 12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ** (за наявності).

Менеджмент соціальної роботи

- 1. КОД :** ОК 15.
- 2. РІК НАВЧАННЯ:** 4
- 3. СЕМЕСТР:** 7
- 4. ЛЕКТОР:** доц. Звєкова В.К.
- 5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: компоненти організації (соціальна служба) та закономірності організації життєдіяльності соціальної служби; основні складові процесу менеджменту соціальної роботи; принципи та функції менеджменту соціальної роботи; складові самоменеджменту соціального працівника; підходи, моделі та методи взаємозв'язку суб'єктів та об'єктів менеджменту соціальної роботи; особливості менеджменту соціальної служби для молоді.

вміти: виявляти та аналізувати проблеми управління конкретної соціальної служби; використовувати інструменти менеджменту соціальної роботи, застосовувати менеджерські методи; готувати рішення в соціальній службі; аналізувати та впорядковувати становище з управлінням персоналом в соціальній службі; розробляти проект надання соціальної послуги в умовах конкретної соціальної служби.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Соціальна робота в різних сферах життєдіяльності.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: СОЦІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ТА МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
Класифікація та види, форми соціального управління. Параметри управлінської праці. Менеджмент як процес управління. Види менеджменту (стратегічний, маркетинговий, технологічний, фінансовий, кадровий, маркетинговий, інноваційний). Школи управлінської думки: наукової організації праці, адміністративна; людських взаємовідносин; кількісної школи або науки управління. Сучасні підходи до менеджменту (системний, ситуаційний, процесуальний).

Тема: ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
Поняття і структура соціальних організацій. Різновиди соціальних організацій. Поняття організації в менеджменті соціальної роботи. Процес життєдіяльності організації. Компоненти організації соціальної сфери. Підходи до аналізу організацій соціальної сфери. Атрибути організації соціальної сфери. Зовнішнє середовище організацій соціальної сфери (фактори прямого та непрямого впливу на організацію). Закономірності вдосконалення менеджменту соціальної роботи.

Тема: ОБ'ЄКТ, СУБ'ЄКТИ, ПРИНЦИПИ ТА ФУНКЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТ У СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
Поняття об'єкту та суб'єкту менеджменту соціальної роботи. Підходи, моделі та методи взаємозв'язку об'єктів та суб'єктів менеджменту соціальної роботи (комплексний та адаптаційний підходи; ієрархічна, колективна, розвиваюча модель, лінійний, функціональний, лінійно-штабний, матричний тип; менеджерська сітка та ін.).

Тема: УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ, ОБЛІК ТА КОНТРОЛЬ
Управлінська інформація та її види. Роль управлінських рішень в менеджменті соціальної роботи. Класифікація рішень. Вимоги

до рішень. Організація прийняття рішення та їх виконання. Облік як завдання та функція менеджменту. Контроль як функція менеджменту.

Тема: СОЦІАЛЬНІ ПРОЕКТИ, МОДЕЛІ ТА ПРОГРАМИ В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ Менеджмент соціальної роботи як інструмент соціальної політики (державної, регіональної, місцевої). Соціальне проектування та дефініції проектування. Проект, модель, програма як види менеджерських рішень в організаціях соціальної сфери. Структура управлінської логіки при проектуванні та програмуванні. Системний підхід в проектуванні соціальної роботи. Характеристика основних стадій створення та реалізації соціальних проектів. Проектування в соціальній роботі.

Тема: ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ Інформаційні технології. Робота з текстовими документами. Робота з базами даних. Експертні системи. Комп'ютерні технології підтримки управлінських рішень. Статистична обробка інформації.

Тема: УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ ТА СТРЕСАМИ, СУПЕРВІЗІЯ ТА МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ Виникнення та суть конфлікту. Види конфліктів: функціональні та дисфункціональні. Причини конфліктів. Суть стресів. Суть феномену "вигорання" соціальних працівників. Супервізія та консультування як технології менеджменту соціальної роботи.

Тема: РОЛЬ МЕНЕДЖЕРА В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ Оцінка менеджерських здібностей та визначення придатності до управлінської діяльності. Лідерство, вплив та влада. Три підходи до визначення лідерства. Імідж менеджера. Типи поведінки менеджерів. Ролі, що беруть на себе керівники. Ознаки самореалізуючої та впевненої в собі особистості. Концепція обмежень в менеджменті соціальної роботи: невміння управляти собою; розмиті особисті цінності; неясні особисті цілі; зупинений саморозвиток; недостатні навички вирішення проблем; недостатність творчого підходу; невміння впливати на людей; невміння навчати; низька здатність формувати колектив; невміння управляти конфліктами.

Тема: КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ Науково-практичні підходи до підбору та розміщенню кадрів в організаціях соціальної сфери. Оцінка кадрового потенціалу. Інтеграційна модель мотиваційного управління в соціальних організаціях. Перепідготовка кадрів в соціальній сфері. Атестація працівників соціальної сфери.

Тема: ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ Загальні правила поведінки з керівником. Особливості стосунків із заступниками. "Тяжкі боси" і стратегія поведінки з ними. Техніка ведення ділових індивідуальних бесід. Мистецтво слухати і схилити до своєї думки.

Тема: ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕГОВОРІВ Основні етапи підготовки та проведення переговорів. Основні аспекти проведення переговорів. Орієнтовний розподіл головних комунікативних функцій при розв'язанні найбільш типових переговорних завдань. Загальні правила поведінки на переговорах. Обґрунтування можливих пунктів розбіжностей та згоди партнерів.

Тема: ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ РЕКЛАМНИХ КОМПАНІЙ ОРГАНІЗАЦІЯМИ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ Основні завдання рекламної компанії. Принципи реклами. Слово у рекламному повідомленні. Основні правила реклами. Мова рекламних текстів.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Державні соціальні програми: теоретичні аспекти, методика розробки та оцінки: Моногр. / О.В. Макарова. – К.: Ліра-К, 2004. – 328 с.: рис., табл.
2. Державно-управлінські рішення: інформаційно-аналітичне та організаційне забезпечення: Моногр. / А.О. Дегтяр; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харк. регіон. ін-т. — Х.: Вид-во ХарPI NADY "Magіstr", 2004. — 224 с.: рис.
3. Ділове спілкування в системі культури управління: текст лекцій / О.С. Пономарьов, С.М. Пазиніч, А.О. Харченко, С.М. Резнік, А.В. Долгарев; Нац. техн. ун-т "Харк. політехн. ін-т". – Х., 2009. – 64 с.
4. Зовнішня реклама та соціальний захист неповнолітніх: Моногр. / Т.М. Ткачова, О.І. Лабурцева, Р.В. Гребиниченко; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – К.: Наук. світ, 2006. – 175 с.
5. Етика ділового спілкування менеджера: навч. посіб. / В.К. Бабайлов, І.А. Дмитрієв, В.В. Маліков, В.О. Могилко, С.О. Бриксіні, І.О. Кононов; Нац. фармац. ун-т. — Х., 2008. — 192 с.
6. Основи менеджменту та адміністрування: підручник / Є.О. Снітко, Є.Є. Завгородній; Луган. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2010. — 279 с.
7. Основи менеджменту: конспект лекцій / В.С. Удовенко; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т". — К., 2008. — 180 с.

8. Основи менеджменту: Підруч. / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник. — 2-е вид., виправл. і доповн. — К.: Академвидав, 2007. — 464 с. — (Альма-матер).
9. Основи менеджменту та адміністрування: підручник / Є.О. Снітко, Є.Є. Завгородній; Луган. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. — Луганськ, 2010. — 279 с.
10. Основи менеджменту: конспект лекцій / В.С. Удовенко; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т". — К., 2008. — 180 с.
- 10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 11. МОВА НАВЧАННЯ:** українська
- 12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ** (за наявності).

Спеціалізовані служби у соціальній сфері

1. **КОД :** ОК 16.
2. **РІК НАВЧАННЯ:** 4
3. **СЕМЕСТР:** 7
4. **ЛЕКТОР:** к.п.н., викл. Сучану А.К.
5. **КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.
6. **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**
 - знати:* пріоритети соціальної політики; систему організації державних служб; державні, недержавні, приватні соціальні служби; мету, завдання, основні функції соціальної роботи; основні принципи системної організації; законодавство щодо організації соціальних служб; етапи становлення соціальних служб; адміністративну структуру соціальних служб;
 - вміти:* принципи побудови соціальних служб у соціальному просторі; основні принципи системної організації; вести взаємодію з соціальними середовищем; формувати політику соціальних служб; створювати програму і зміст соціальної роботи в соціальних службах.
7. **ПРЕРЕКВІЗИТ:** Етика фахівця соціальної сфери.
8. **ЗМІСТ КУРСУ:**

Тема: Організація соціальної роботи у сфері охорони здоров'я. Організація надання допомоги людям, які мають психічні розлади. Організація соціальної роботи з людьми, які мають залежність від психоактивних речовин. Соціальні послуги, що надаються центрами медико-соціальної реабілітації неповнолітніх. Соціальні послуги, що надаються МСЕК.

Тема: Організація соціальної роботи у сфері зайнятості. Державна політика щодо зайнятості. Технологія діяльності служб зайнятості щодо допомоги безробітним. Професійне навчання незайнятих громадян. Сприяння безробітним у працевлаштуванні. Пошук підходящої роботи. Організація оплачуваних громадських робіт. Працевлаштування громадян, які потребують соціального захисту шляхом бронювання робочих місць. Надання безробітним інформаційних та консультативних послуг, пов'язаних із працевлаштуванням. Досвід та перспективи діяльності центрів зайнятості населення.

Тема: Організація соціальної роботи з бездомними. Соціальне патрулювання як форма надання соціальних послуг. Система обліку та реєстрації бездомних громадян. Заклади соціального захисту для бездомних громадян. Міжвідомча взаємодія у соціальній реінтеграції бездомних громадян.

Тема: Сучасні моделі надання соціальних послуг людям похилого віку, інвалідам та людям з психічними вадами. Соціальне обслуговування фізичних осіб за місцем проживання. Соціальне обслуговування осіб похилого віку та інвалідів в закладах інтернатного типу. Організація соціальної допомоги людям з інтелектуальною недостатністю. Реабілітаційні установи

для інвалідів. Соціальні послуги, що надаються особам, які відбували покарання у вигляді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк. Соціальне обслуговування біженців у пунктах їх тимчасового розміщення. Соціальна реабілітація осіб, які постраждали від терористичного акту.

Тема: Вітчизняний і закордонний досвід організації соціальної роботи з жінками. Теорія і практика соціальної підтримки жінок в Україні і за кордоном. Категорії жінок, які потребують підтримки. Основні напрямки організації допомоги, приклади діяльності соціальних служб та закладів в Україні. Європейські моделі організації соціальної роботи з жінками.

Тема: Кризові центри соціально-психологічної допомоги як осередки соціальної підтримки жінок в Україні. Досвід роботи кризового центру для жінок і притулку для жінок (на прикладі Харківської міської громадської організації «Надія»). Соціальна реабілітація потерпілих від насильства у сім'ї (на прикладі Єнакіївського Кризового центру соціально-психологічної допомоги «Контакт»). досвід соціальної реабілітації жертв сімейного насилля в кризовому центрі соціально-психологічної допомоги «Родина». Закордонний досвід організації роботи з жінками.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Беспалько О.В. Соціальна педагогіка в схемах, таблицях. Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2003. - 134с.
2. Беспалько О.В. Соціальна робота в громаді: Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 176с.
3. Болотина Л.Р. Словарь-справочник социального педагога общеобразовательных учреждений. - М.: Академический проект, 2004. - 320 с.
4. Василенко О.М., Малько А.О. Соціально-педагогічна діяльність у закладах освіти.- Харків: Крок, 2003. - 53с.
5. Василькова Ю.В. Методика и опыт работы социального педагога. 2-е изд., испр. Учебное пособие. - М.: Академия, 2004. - 160 с.
6. Зверева І. Д. Соціальна робота з дітьми та молоддю (теоретико-методологічні аспекти) : у 2-х ч. / Зверева І. Д., Козубовська І. В., Керецман В. Ю., Пічкарь О. П. – Ужгород : УжНУ, 2000. – Ч. 1. – 192 с.
7. Овчарова Р. В. Справочная книга социального педагога / Овчарова Р. В. – М. : ТЦ "Сфера", 2001. – С. 65–74.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Соціальний захист населення

1. **КОД :** ОК 17.
2. **РІК НАВЧАННЯ:** 3
3. **СЕМЕСТР:** 6
4. **ЛЕКТОР:** проф. Кічук Я.В.
5. **КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність планувати та управляти часом. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу. Здатність до сприяння підвищення добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: основні нормативно-правові акти, які врегульовують відносини у сфері соціального захисту в цілому, та соціального забезпечення та соціального страхування, зокрема; систему, структуру і загальні положення соціального захисту в Україні; категоріальний та понятійний апарат дисципліни «Соціальний захист населення»; економічну природу соціального захисту, його функції та принципи; права та обов'язки суб'єктів соціального захисту; систему

загальнообов'язкового державного соціального страхування; систему формування та використання фондів загальнообов'язкового соціального страхування; види матеріального забезпечення та соціальних послуг; особливості розвитку соціального захисту;

вміти: застосовувати на практиці, узагальнювати та аналізувати законодавчо-нормативні акти, які регулюють механізм соціального захисту населення; орієнтуватися в законодавчо-нормативних актах, що регулюють відносини соціального захисту населення; аналізувати сучасний стан соціального захисту населення; орієнтуватися в особливостях діяльності соціальних фондів; визначати основні умови соціального страхування на випадок безробіття, у старості, з тимчасової чи постійної втрати працездатності, медичного страхування, страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання; використовувати знання зі соціального захисту для особистого захисту від соціальних ризиків; використовувати знання зі соціального захисту для вирішення професійних завдань.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Соціальне забезпечення населення.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Право соціального забезпечення як галузь національного права України. Поняття, предмет, метод права соціального забезпечення України. Поняття, форми та види соціального забезпечення в Україні. Поняття, види та зміст соціального страхування. Принципи права соціального забезпечення України. Система права соціального забезпечення. Джерела права соціального забезпечення. Правовідносини в сфері соціального забезпечення: поняття, зміст, суб'єкти, об'єкти, юридичні факти. Реформування системи соціального забезпечення в Україні.

Тема: Пенсійне забезпечення. Пенсійне забезпечення: поняття, ознаки, правове регулювання. Поняття, ознаки, види пенсій. Пенсійне страхування: поняття, зміст. Система пенсійного страхування в Україні. Співвідношення пенсійного забезпечення та пенсійного страхування. Пенсійні виплати за пенсійним страхуванням. Пенсії за віком: поняття, умови призначення, розміри пенсій. Пільгове пенсіонування за віком окремих категорій непрацездатних громадян. Пенсії з інвалідності: поняття, умови призначення, розміри пенсій. Інвалідність: поняття, зміст, критерії. Категорії інвалідів. Групи інвалідності. Пенсії за вислугою років: поняття, категорії пенсіонерів, умови призначення, розміри пенсій. Пенсії за вислугою років окремим категоріям громадян: військовослужбовцям, державним службовцям, суддям, прокурорським працівникам; науковим, науково-педагогічним працівникам, окремим категоріям працівників народного господарства. Пенсії в разі втрати годувальника: поняття, умови призначення, розміри пенсій. Призначення, нарахування та виплата пенсій.

Тема: Забезпечення допомогою. Допомоги: поняття, ознаки, види. Трудові допомоги: поняття, ознаки, види. Категорії отримувачів, умови та порядок призначення, розміри окремих видів трудових допомог: допомоги з тимчасової непрацездатності, допомоги з вагітності і пологів. Сімейні допомоги: поняття, ознаки, види. Категорії отримувачів, умови та порядок призначення, розміри окремих видів сімейних допомог: допомоги при народженні дитини, допомоги по догляду за дитиною до 3-х років, допомоги на дітей багатодітної сім'ї, допомоги одинокій матері, допомоги на дітей, батьки яких ухиляються від виплати аліментів. Соціальні допомоги: поняття, ознаки, види. Категорії отримувачів, умови та порядок призначення, розміри окремих видів соціальних допомог: допомоги з безробіття, допомоги малозабезпеченим громадянам, допомоги ветеранам війни до Дня перемоги, допомоги дітям війни.

Тема: Соціальне обслуговування. Соціальне обслуговування: поняття, ознаки, види. Соціальне обслуговування окремих категорій непрацездатних громадян (ветеранів війни, ветеранів праці, громадян похилого віку, осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, інвалідів, дітей-сиріт та ін.). Реабілітація інвалідів: поняття, види, зміст. Утримання непрацездатних: поняття, зміст, види. Медична допомога та лікування: поняття, ознаки, види. Соціальне обслуговування непрацездатних громадян вдома: поняття, зміст, види послуг. Санаторно-курортне лікування: поняття, зміст, види послуг. Надання побутових, освітніх, культурних та інших послуг.

Тема: Забезпечення пільгами та перевагами. Пільги та переваги: поняття, ознаки, види. Забезпечення пільгами та перевагами окремих категорій громадян (ветеранів війни, ветеранів праці, громадян похилого віку, осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, інвалідів, дітей-сиріт, дітей війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною та ін.).

Тема: Натуральне забезпечення. Натуральне забезпечення: поняття, ознаки, види. Забезпечення ліками, протезно-ортопедичними виробами, засобами пересування окремих категорій непрацездатних. Забезпечення продуктами харчування, одягом, речами першої

необхідності окремих категорій непрацевдатних. Забезпечення житлом окремих категорій непрацевдатних громадян.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бойко М.Д. Соціальний захист: Навч. посіб. – К.: «Олан», 2004. – 312 с.
2. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту України: Навч. посіб. – К., 2005. – 615 с.
3. Соціальна робота в Україні: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. І.Д. Звереві, Г.М. Лактіонової; І.Д. Зверева, О.В. Безпалько, С.Я. Харченко, В.А. Поліщук. - 2-ге вид., перероб. і допов. - К.: Центр навч. л-ри, 2004. – 254с
4. Синчук С.М. Право соціального забезпечення України: Навч. посіб. / За ред. С.М. Синчук. - К.: Знання, 2003. - 306 с.
5. Соціальне страхування: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. /СІ. Юрій,М.П. Шаварина, Н.В. Шаманська. - К.: Кондор, 2004. - 462 с.
6. Синчук С.М., Бурак В.Я. Соціальний захист: Навч. посіб. / За ред. С.М. Синчук. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 318с.
7. Сташків Б.І. Теорія права соціального забезпечення: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 405 с.
8. Ярошенко І.С. Право соціального забезпечення: Нвч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – 232 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Методи роботи з групами ризику

1. **КОД :** ОК 18.
 2. **РІК НАВЧАННЯ:** 3
 3. **СЕМЕСТР:** 5
 4. **ЛЕКТОР:** доц. Фурдуй С.Б.
 5. **КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.
 6. **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**
знати: соціальні проблеми, категорії групи ризику; принципи соціальної роботи з молоддю групами ризику; методи соціальної роботи з сучасною молоддю групами ризику задля підвищення їх соціалізації;
вміти: застосовувати інтерактивні й аналітичні навички для вирішення проблем різних рівнів втручання; складати план дій та теоретично обґрунтовувати професійне втручання соціального працівника у системи різного порядку; працювати з людьми різних вікових, професійних, соціальних, політичних, неформальних груп, а також із людьми групами ризику; адекватно та коректно користуватися етичними принципами соціальної роботи; користуватися інформаційними та іншими видами ресурсів соціальної роботи з людьми групами ризику з метою підвищення особистого освітньо-кваліфікаційного рівня, виявлення, прогнозування та запобігання або пом'якшення можливих соціальних проблем та настроїв у суспільстві.
- 7. ПРЕРЕКВІЗИТ:** Соціально-педагогічне проектування.
- 8. ЗМІСТ КУРСУ:**
Тема: Актуальні проблеми молодих людей групи ризику в сучасному суспільстві. Форми і методи соціальної роботи з молодими людьми групи ризику. Профілактика негативних явищ у молодіжному середовищі категорії групи ризику.

Тема: Соціальна робота з людьми похилого віку. Уявлення про старість та старіння. Загальні підходи та принципи соціальної роботи з людьми похилого віку. Методи та технології соціальної роботи з людьми похилого віку. Організація системи надання допомоги людям похилого віку.

Тема: Соціальна турбота про людей з обмеженими можливостями. Поняття інвалідності та її види. Органи влади в Україні, що здійснюють підтримку та соціальний захист людей з обмеженими можливостями. Соціальна робота з дітьми-інвалідами. Працевлаштування, освіта та професійна підготовка людей з обмеженими можливостями. Система соціального захисту людей з обмеженими можливостями.

Тема: Девіантна поведінка як проблема соціальної роботи. Поняття соціальної реабілітації дітей з девіантною поведінкою. Соціально-педагогічні завдання та функції соціальної реабілітації. Фактори посилення девіанції дітей та підлітків. Програма соціальної реабілітації. Форми прояву девіанції.

Тема: Соціальна робота з проблемними сім'ями. Поняття та види взаємовідношень у сім'ї. Дисфункціональні (неблагополучні) сім'ї. Загальні підходи та принципи соціальної роботи з дисфункціональними сім'ями. Методи та технології соціальної роботи з сім'єю. Організація надання допомоги сім'ям. Практичні завдання соціальної роботи з сім'ями. **Тема: Соціальна робота з дітьми, що залишились без піклування батьків** Сирітство як соціальне явище. Загальні підходи та принципи соціальної роботи з безоглядними дітьми. Методи та технології соціальної роботи з дітьми, що залишились без піклування батьків. **Тема: Соціальна робота з клієнтами, що залишились без житла** Бездомність та її причини. Загальні підходи та принципи роботи з бездомними людьми. Методи і технології соціальної роботи з бездомними. Організація надання допомоги бездомним. Організація діяльності соціальних служб в напрямку забезпечення бездомних осіб необхідними для життя умовами.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Лукашевич М.П. Соціальна робота в Україні: теоретико-методичні засади. – К., 2001.
2. Мак Кензі Б. До питання проведення ефективної практичної соціальної роботи в Україні: існуючі проблеми освіти в галузі соціальної роботи//Реформування соціальних служб в Україні: сучасний стан та перспективи: Збірник статей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (м.Львів, 5-7 червня 2002), Львів, 2003. – С. 10-20.
3. Мигович І.І. Соціальна робота (вступ до спеціальності). – Ужгород: Патент, 1997. - 166 с.
4. Соціальна робота в Україні: перші кроки / Під редакцією В.Полтавця. - К.: Видавничий дім "КМ Academia", 2000. - 236 с.
5. Соціальна робота з людьми з особливими потребами /Упоряд. О.В. Безпалько та ін. / Під заг. ред. І.Д. Звереві. — К.: Наук. світ. 2002. – 55 с.
6. Тетерский С.В. Введение в социальную работу: Учебное пособие. — М.: Академический Проект, 2000.— 496 с.
7. Технологии социальной работы: Учебн. под общ. ред. проф. Е.И. Холостовой. - М.: ИНФРА-М, 2001. – 400 с. - (Серия "Высшее образование").
8. Технологізація волонтерської роботи в сучасних умовах /За ред. проф. А.Й. Папської. - К., 2001. - 140 с.
9. Технології соціально-педагогічної роботи: Навчальний посібник / За заг. ред. проф. А.Й. Капської. – К., 2000. - 372 с.
10. Янкович О.І., Поліщук В.А. Історія соціальної педагогіки / соціальної роботи: Навчально-методичний посібник / О. І. Янкович, В. А. Поліщук. – Тернопіль: ТНПУ, 2004. – 394 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Соціальна робота в різних сферах життєдіяльності

1. **КОД :** ОК 19.
2. **РІК НАВЧАННЯ:** 3
3. **СЕМЕСТР:** 5
4. **ЛЕКТОР:** доц. Замашкіна О.Д.
5. **КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання

допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність до сприяння підвищення добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: основні терміни, поняття соціальної роботи на рівні їх відтворення і тлумачення; механізми, складові різних аспектів соціальної роботи в різних соціальних сферах; закономірності процесів соціалізації людини; технології соціальної роботи в різних сферах.

вміти: застосовувати знання з вивченого курсу; творчо використовувати ідеї для вирішення проблем; стимулювати свій власний розвиток здібностей для адаптації в умовах постійних змін, що відбуваються в сучасному суспільному житті у різних соціальних сферах; застосовувати знання у практичній діяльності для підвищення конкурентоспроможності фахівця у соціономічній сфері.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Соціально-педагогічне проектування.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: СОЦІАЛЬНА РОБОТА У СФЕРІ ВИРОБНИЦТВА. Специфіка розвитку сфер праці. Соціальне партнерство у сфері праці. Інноваційна модель комплексної соціальної служби. Проблеми зайнятості населення. Діяльність соціальних служб по захисту безробітних.

Тема: СОЦІАЛЬНА РОБОТА В СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ. Особливості соціальної підтримки сільського населення. Шляхи активізації соціальної роботи на селі.

Тема: СОЦІАЛЬНА РОБОТА В СИСТЕМІ ОСВІТИ. Освітній простір як сфера соціальної роботи. Роль і місце соціального працівника в освіті.

Тема: СОЦІАЛЬНА РОБОТА В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я. Політика в галузі охорони здоров'я. Медико-соціальна робота.

Тема: ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ. Характеристики соціальних проблем військовослужбовців. Соціальна робота з військовослужбовцями та членами їх сімей.

Тема: СОЦІАЛЬНА РОБОТА В ПЕНІТЕНЦІАРНИХ УСТАНОВАХ. Система пенітенціарних установ. Соціальна робота як інструмент збереження соціально-корисних зв'язків укладених. Технології соціальної роботи з засудженими в місцях ув'язнення. Організаційні технології. Інформаційні технології. Консультативні технології.

Тема: СОЦІАЛЬНА РОБОТА В КОНФЕСІЯХ. Сутність і функції діяльності різних конфесій. Технології соціальної роботи в конфесіях.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Соціальна робота / В.П. Андрущенко, В.П. Бех, М.П. Лукашевич, І.І. Мигович, І.М. Пінчук; Ін-т вищої освіти АПН України; Держ. центр соц. служб для молоді. — К.: УДЦССМ, 2001. — Кн. 3: 36. навч. програм. — 332 с.

2. Соціальна робота в Україні на початку XXI століття: проблеми теорії і практики: Матеріали доп. на Міжнар. наук.-практ. конф. 29—31 жовтня 2002 р. — Ч. I. — К., 2002. — 274 с.

3. Соціальна робота в Україні на початку XXI століття: проблеми теорії і практики: Матеріали доп. на Міжнар. наук.-практ. конф. 29—31 жовтня 2002 року. — Ч. II. — К., 2002. — 316 с.

4. Соціальна робота в Україні: перші кроки / Школа соціальної роботи Національного ун-ту "Києво-Могилянська академія"/Ред. В. Полтавець. — К.: Вид. дім "KM Academia", 2000. — 236 с.

5. Соціальна робота з людьми з особливими потребами: Метод, рек. для тренера / Ред. І.Д. Зверева, Авт.-упоряд. О.В. Безпалько. — К.: Наук, світ, 2002. — (Б-чка соц. працівника / соц. педагог.; Серія "Благополуччя дітей та молоді. — Додаток до журналу "Практична психологія та соціальна робота". — 55 с.

6. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів: Наук.-навч.-метод. посіб. для студ., магістрантів, асп. та спец. у галузі соц. роботи, соц. педагогіки / Авт.-уклад. СЯ. Харченко; Луган. держ. пед. ун-т ім. Тараса Шевченка. — Луганськ: Альма-матер, 2003. — 198 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Основи волонтерства в соціальній роботі

1. КОД : ОК 20.

2. РІК НАВЧАННЯ: 4

3. СЕМЕСТР: 8

4. ЛЕКТОР: доц. Замашкіна О.Д.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність до сприяння підвищення добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: сутність понять «волонтерство», «волонтерський рух», «волонтерська робота»; теорію і технологію організації діяльності волонтерів; основні напрями та конкретні технології соціально-педагогічної роботи волонтерів; зарубіжний та вітчизняний досвід роботи волонтерських організацій; структуру, призначення та особливості функціонування волонтерських груп.

вміти: аналізувати законодавчі документи щодо визначення прав волонтерів; виявляти та аналізувати проблеми, потреби, становище людей, які потребують волонтерської допомоги; володіти методами та формами роботи волонтерів; формувати цілі та завдання проектів, програм роботи волонтерів з різними групами населення; розробляти соціальні проекти та програми волонтерської допомоги, що спрямовані на вирішення соціальних проблем.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Теорія та технології соціальної роботи.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Феномен волонтерства. Предмет і завдання курсу «Основи волонтерства в соціальній роботі», його місце у системі підготовки майбутніх соціальних педагогів до виконання професійних функцій. Волонтерство, як необхідний ресурс соціального, культурного, економічного й екологічного зростання суспільства. Історія волонтерської роботи в Україні. Основні поняття, природа, філософія, базові цінності.

Тема: Волонтерська робота як основа соціалізації та розвитку особистості. Роль волонтерської роботи у соціалізації особистості. Соціально-педагогічна діяльність як один із чинників розвитку особистості волонтера. Особистісні якості волонтерів, які визначають ефективність волонтерської роботи.

Тема: Досвід волонтерської роботи за рубежом. Основні форми волонтерської роботи за рубежом. Основні напрями діяльності міжнародних волонтерських організацій. Досвід організації волонтерської роботи у зарубіжних вищих навчальних закладах.

Тема: Становлення волонтерського руху на Україні. Український волонтерський рух – складова частина міжнародного волонтерського руху. Нормативно-правові акти України про становлення, поширення та організаційне оформлення волонтерського руху.

Тема: Центри волонтерів. Різновиди центрів волонтерського руху в Україні. Всеукраїнський громадський центр «Волонтер» - місія, мета й завдання. Оптимізація волонтерської діяльності в Україні на сучасному етапі: фактори і методи.

Тема: Діяльність волонтерів в умовах вуличного простору. Особливості діяльності волонтерів у соціальній вуличній роботі. Специфіка ігрової діяльності в системі соціально-педагогічної роботи.

9.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Калениченко Р.А. Волонтерство в соціальній роботі: Навч. посіб. — К.: КиМУ, 2008. — 86 с.
2. Мигович І.І., Лукашевич М.П. Теорія і методи соціальної роботи: Навч. посібник. — К., 2002.
3. Підготовка волонтерів і їхня роль у реалізації соціальних проектів / Під ред. І. Зверевої, Г. Лактіонова. — К.: Вища школа, 2001. — С.9—61.
4. Психология социальной работы / Под общей ред. М.А. Гулиной. — СПб.: Питер, 2002. — 352 с. 1
5. Социальная работа: теория и практика: Учебное пособие / Под ред. проф. Е. Холостовой, А. Сорвина. — М.: ИНФРА, 2002. 13. Соціальна робота / За ред. В. Андрущенко, М. Лукашевича: У 7 ч. — Ч. 2. — К.: ДЦССМ, 2002.
6. Соціальна робота в Україні: Навч. посіб. / І.Д. Зверева, О.В. Безпалько, С.Я. Марченко та ін.; За заг. ред. І.Д. Зверевої, Т.М. Лактіонової. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 256 с.
7. Соціальна робота: Короткий енциклопедичний словник. — К., 2002.
8. Технологізація волонтерської роботи в Україні у сучасних умовах / За ред. проф. А.Й. Капської. — К., 2001. — 140 с.
10. **ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
11. **МОВА НАВЧАННЯ:** українська
12. **ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ** (за наявності).

Етика фахівця соціальної сфери

1. **КОД :** ОК 21.
2. **РІК НАВЧАННЯ:** 4
3. **СЕМЕСТР:** 8
4. **ЛЕКТОР:** доц. Фурдуй С.Б.
5. **КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність до сприяння підвищення добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.
6. **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**
7. *знати:* основні напрямки соціально-педагогічної етики; принципи етики фахівця соціальної сфери; теоретичні засади Кодексу етики спеціаліста соціальної сфери.
8. *вміти:* сформулювати особистісні та професійно важливі якості фахівця соціальної сфери; реалізувати свої етичні знання у соціально-педагогічній діяльності; застосовувати культурно-моральні принципи у роботі з клієнтом.
7. **ПЕРЕКВІЗИТ:** Теорія та технології соціальної роботи.
8. **ЗМІСТ КУРСУ:**

Тема: Етика соціально-педагогічної діяльності як складова підготовки соціального педагога. Етика як наука про мораль. Об'єкт, предмет, мета та завдання курсу. Професійно-етична культура соціального педагога. Компоненти професійно-етичної культури соціального педагога. Професійна етика та її особливості.

Тема: Професійна етика соціального педагога. Причини етичної регламентації соціально-педагогічної діяльності. Категорії етики соціального працівника. Функції етики соціально-педагогічної діяльності та їх характеристика.

Тема: Етичні принципи в соціально-педагогічній діяльності. Взаємозв'язок принципів соціально-педагогічної діяльності та принципів етики соціально-педагогічної діяльності. Принципи етики соціально-педагогічної діяльності як основні вимоги до поведінки соціального педагога. Толерантність у діяльності соціального педагога. "Декларація принципів толерантності".

Тема: Морально-етична культура соціального педагога. Моральна норма як складова моралі і нормативна регуляція соціально-педагогічної діяльності. Моральна свідомість соціального педагога. Критерії моральності у соціально-педагогічній діяльності. Моральна поведінка соціального педагога.

Тема: Кодекс етики соціального працівника. Етичні стандарти професійної етики фахівця соціальної сфери. Професійний обов'язок та професійна повинність (зобов'язання). Міжнародна декларація Кодексу етики соціального працівника.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Медведева Г.П. Этика социальной работы. – М., 1999.
2. Папанова О. А. Синдром эмоционального выгорания у студентов – будущих социальных работников и способы его профилактики / О. А. Папанова // Высш. образование сегодня. – 2008. – № 9. – С. 48–53.
3. Приходько М. І. Особистісно орієнтована підготовка соціального педагога та працівника – нова парадигма дослідження соціальної педагогіки / М. І. Приходько // Практ. психологія та соц. робота. – 2007. – № 3. – С. 20–26.
4. Сіоніхіна З. М. Паблік рілейшнз у функціонуванні соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді / З. М. Сіоніхіна // Соц. робота в Україні : теорія і практика. – 2005. – № 3. – С. 115–118.
5. Кодекс Етики соціального працівника//zakon.rada.gov.ua

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Вибіркові компоненти

Професійні вибіркові дисципліни (за вибором факультету)

Соціально-психологічна допомога населенню

1. КОД: ВБ 1.1.

2. РІК НАВЧАННЯ: 2

3. СЕМЕСТР: 3,4

4. ЛЕКТОР: доц. Мазоха І.С.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність до сприяння підвищення добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах. Здатність до розуміння організації та функціонування системи соціального захисту, соціально-психологічної допомоги населенню.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: теоретичні засади психології соціальної роботи як відносно самостійної галузі психологічного знання: основні теорії, концепції, категорії, методи впливу; систему поглядів та концептуальних психологічних теорій з метою формування власної психосоціальної позиції, психологічної культури.

вміти: застосовувати навички професійного, компетентного використання психосоціальних методів з метою надання професійної допомоги; аналізувати стандарти якості надання психологічної допомоги населенню.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Психологія спілкування.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Основні категорії об'єкту соціальної роботи: соціальний та психологічний статус.

Організація соціальної роботи в системі соціальних служб для дітей та молоді, жіноцтва та сімей. Соціальна робота з категорією соціально депривованих осіб (бідні люди, жебраки, бездомні, безробітні). Соціальна робота в сфері міграції населення (іммігранти та емігранти, репатріанти, біженці). Категорія девіантних осіб в соціальній роботі. Соціальна робота з інвалідами та невиліковно хворими.

Тема: Психологічні особливості переживання кризи й ризики девіантної поведінки.

Криза й втрата як психологічні умови саморозвитку або деградації особистості. Феномен ПТСР. Психотерапевтична допомога при ПТСР в залежності від його стадії. Виникнення психологічних залежностей на фоні кризи й втрати. Можливості запобігання злочинності шляхом соціальної роботи. Формування та динаміка ціннісних орієнтацій особистості, якій допомагають в соціальній роботі.

Тема: Особливості соціальної роботи з алко – та наркозалежними. Алкогольні традиції: можливості і способи соціальної роботи. Проблематика соціальної та особистісної ідентичності членів сімей алкоголіків. Співзалежність як фактор зберігання «алкогольних» змін особистості. Особливості реабілітації особистостей із наркозалежністю: кроскультурний досвід. Тенденція до зміни залежності при невирішеності екзистенційних питань особистістю.

Тема: Особливості соціальної роботи з суїцидентами. Суїцидальна поведінка як предмет досліджень міждисциплінарної сфери знань «суїцидології» (Е.Дюркгейм, О.Г.Амбрумова, Я.І.Гілінський, П.І.Юнацкевич та ін.) Психологічне розуміння суїцидальних станів, класифікація їх. Психологічна допомога клієнтам, що звершили суїцидальні спроби або мали суїцидальні наміри.

Тема: Проституція як психосоціальна проблема суспільства. Проституція як наслідок соціальних негараздів чи особистий вибір. Уявлення про жіночу роль в кроскультурному аспекті найдавнішої професії. Психологічні наслідки проституції як девіантної поведінки.

Тема: Психологічна допомога у місцях позбавлення волі. Злочинність як соціальна та психологічна проблема. Злочинні спільноти та групи ризику. Особливості субкультури місць позбавлення волі. Психологічні ефекти ув'язнення, вплив позбавлення волі на психіку в'язня. Основні напрями психологічної допомоги в'язням. Реабілітація після звільнення.

Тема: Соціальна робота з релігійно орієнтованими особами та групами. Церква та соціальна робота: історія та сучасність. Релігійна детермінанта суспільної поведінки релігійно-орієнтованої особи. Роль та функції церкви в різноманітних напрямках соціальної роботи: залучення досвіду інших країн. Соціально-психологічні тенденції сучасного релігійного сектантства. Масовий психоз, релігійний суїцид та тероризм: актуальні проблеми соціальної роботи. Можливості пастирської психотерапії у роботі з дітьми та сім'ями. Хоспіси. Проблематика евтаназії: медичний та релігійний аспекти.

Тема: Етнічна та міграційна проблематика соціальної роботи. Проблема адаптації маргінальної особистості та соціальна допомога. Расові та етнічні забобони, етноцентризм, міжнаціональна нетерпимість та дискримінації: профілактичні заходи соціальної роботи. «Культурний шок» як проблема соціальної роботи. Соціальна робота в етнічній діаспорі. Соціальна робота в галузі запобігання міжетнічних та міжконфесійних конфліктів.

Тема: Гендерна проблематика соціальної роботи. Психосексуальний розвиток та взаємовідносини юнаків та дівчат як напрямок соціальної роботи. Підготовка до шлюбу та сексуальна просвіта. Соціалізація особистостей з нетрадиційною сексуальною орієнтацією. Соціальна робота в галузі сучасного жіночого руху. Психотерапія травмованої сексуальності в соціальній роботі.

Тема: Соціально-психологічна допомога родині та дитині. Проблематика благополуччя молодих сімей: соціально-економічний та культурно-психологічні аспекти. Взаємодія поколінь в

сім'ях: ставлення до родичів похилого віку. Соціальна допомога неповним сім'ям та батькам-одиначкам. Соціальна робота з дітьми, позбавленими батьківської опіки. Проблематика насильства в родині. Проблематика всиновлення: зарубіжний та вітчизняний досвід.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Меренков А.В., Никитина М.Н. Социально психологический портрет современной проститутки // Социс. -2000-№5.
2. Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Власть, влияние, лидер //Социальная психология. Хрестоматия. М.: Аспект Пресс, 2009. С.294-311.
3. Методы практической социальной психологии //Введение в практическую социальную психологию М.: Смысл, 2004. С.230-265.
4. Москаленко В.В. Соціальна психологія: Підручник. – К., 2005.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна-психологія: Навчальний посібник. К.: 2003.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Соціально-педагогічна робота в закладах освіти

1. КОД: ВБ 1.2.

2. РІК НАВЧАННЯ: 3

3. СЕМЕСТР: 5

4. ЛЕКТОР: доц. Фурдуй С.Б.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність до сприяння підвищення добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах. Здатність до розуміння організації та функціонування системи соціального захисту, соціально-психологічної допомоги населенню.

6.РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: основні терміни, поняття психології та педагогіки на рівні їх відтворення і тлумачення; біологічні та соціальні передумови формування свідомості людини; механізми, складові різних аспектів соціально-педагогічної роботи в закладах освіти; стратегічні основи управління соціально-педагогічною діяльністю в закладах освіти.

вміти: самостійно опрацьовувати першоджерела, науково-популярну та довідкову літературу з тієї або іншої соціально-педагогічної проблематики; творчо використовувати ідеї, які там пропонуються, для аналізу теоретичних проблем; знаходити та критично аналізувати інформацію, визначати основне й другорядне; стимулювати свій власний розвиток здібностей для адаптації в умовах постійних змін, що відбуваються в сучасному суспільному житті; застосовувати знання у практичній діяльності для підвищення конкурентоспроможності фахівця у соціально-педагогічній діяльності в закладах освіти.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Теорія та технології соціальної роботи.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема : Соціальна робота в системі освіти. Своєрідність поняття «освіта». Особливості соціально-педагогічної роботи в системі середньої освіти. Перспективні напрямки соціально-педагогічної роботи у сфері освіти у розвинених країнах світу. Реалізація проекту "Соціальна освіта в Україні". Соціальна освіта і навчання у сфері соціально-педагогічної роботи.

Тема: Узагальнена характеристика головних моделей соціально-педагогічної роботи у школі. Поняття моделі соціально-педагогічної діяльності школи. Стратегія розробки концепції шкільної соціально-педагогічної діяльності. Головні принципи та функції діяльності школи як відкритої соціально-педагогічної системи. Школа є соціально-педагогічною системою.

Тема: Стратегія управління соціально-педагогічною діяльністю загальноосвітнього навчального закладу. Перспективи управління соціально-педагогічною діяльністю загальноосвітнього навчального закладу. Сучасний менеджмент управління соціально-педагогічною діяльністю загальноосвітнього навчального закладу. Принципи управління загальноосвітніми навчальними закладами.

Тема: Робота соціального педагога в загальноосвітній школі. Особливості роботи соціального педагога в загальноосвітній школі. Основні функції соціального педагога. Напрямки роботи та обов'язки соціального педагога.

Тема: Методика планування діяльності соціального педагога в загальноосвітньому навчальному закладі. Роль соціального педагога в соціально-педагогічному просторі школи. Річна циклограма діяльності соціального педагога у школі. Технологія соціальної паспортизації класу.

Тема: Соціально-педагогічна діяльність у дошкільних навчально-виховних закладах. Сутність соціального виховання дітей дошкільного віку. Мета та завдання дошкільних закладів. Базовий компонент дошкільної освіти. Досвід соціально-педагогічної роботи у дошкільних закладах

Тема: Своєрідність соціально-педагогічної діяльності соціального педагога в закладах освіти. Соціально-педагогічної патронаж як напрям діяльності соціального педагога. Соціально-педагогічна робота соціального педагога з дітьми-сиротами і дітьми, позбавлених батьківського піклування у закладах освіти.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Басов Н.Ф. Социальный педагог: введение в профессию. - М., 2006.
2. Беспалько О.В. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю у територіальній громаді: теоретико-методичні основи: Монографія. К.: Наук. світ, 2006.
3. Войцях Т.В. Особливості здійснення соціально-педагогічного супроводу сім'ї в закладах освіти: [методичний посібник]/ Т.В.Войцях. – Черкаси: ОШОПП, 2011. – 131с.
4. Інтегровані соціальні служби: теорія, практика, інновації: Навч. -метод. комплекс / За ред. І.Д. Звереві, Ж.В. Петрович. К., 2007.
5. Кочубей А., Умарова Н. Азбука семьи или практика работы с семьями. Учебно-метод. пособ. Псков, 2004.
6. Кравець В.П. Психологічні та психолого-педагогічні аспекти формування усвідомленого батьківства. К., 2001.
7. Липский И.А. Социальная педагогика. Методологический анализ: Учеб. пособие. М., 2004.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Система культурно-дозвілевої роботи

1. КОД: ВБ 1.3.

2. РІК НАВЧАННЯ: 2

3. СЕМЕСТР: 4

4. ЛЕКТОР: к.п.н., викл. Сучану А.К.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на

піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність до сприяння підвищення добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах. Здатність до розуміння організації та функціонування системи соціального захисту, соціально-психологічної допомоги населенню.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: соціальну систему дозвілля, функції та принципи організації дозвілля та види, форми й зміст дозвіллевої діяльності; методiku підготовки і проведення ігор, конкурсів, свят як основних форм дозвілля з учнівською молоддю та її іншими верствами населення; технологію проведення вуличної ігровітки.

вміти: застосовувати знання з основ дозвіллезнавства на практиці; формувати у дітей та підлітків основи дозвіллевої культури особистості; доцільно організувати ігрову та дозвіллево-розважальну діяльність; творчо працювати з матеріалами практичного досвіду проведення дозвіллевої діяльності;

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Методика соціально-виховної роботи.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОЗВІЛЛЯ. Соціальна сутність дозвілля. Дозвілля в житті людини. Функції та принципи дозвілля. Педагогічні засади дозвілля. Стан наукових досліджень дозвіллевої сфери.

Тема: ОСНОВНІ ІНСТИТУТИ ДОЗВІЛЛЕВОЇ СФЕРИ. Специфіка діяльності дозвіллевих центрів. Робота парку як дозвіллевого центру. Дозвіллева діяльність в клубах. Дозвілля в туристичних комплексах та готеля. Музей як дозвіллевий центр. Хобі-групи як інститути дозвілл

Тема: ДОЗВІЛЛЕВА РОБОТА З РІЗНИМИ КАТЕГОРІЯМИ НАСЕЛЕННЯ. Специфіка дозвіллевої роботи з підлітками та молоддю. Особливості дозвіллевої роботи з дорослими. Дозвіллева діяльність з особами похилого віку. Специфіка дозвіллевого обслуговування інвалідів. Дозвіллева робота з сім'ями.

Тема: УПРАВЛІННЯ ДОЗВІЛЛЕВОЮ СФЕРОЮ. Дозвілля в контексті культурної політики. Державний сектор управління дозвіллевою сферою. Дозвіллеві об'єднання добровільного сектору. Особливості розвитку індустрії дозвілля.

Тема: ПІДГОТОВКА КАДРІВ ДОЗВІЛЛЕВОЇ СФЕРИ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ. Професійна майстерність спеціаліста дозвіллевої сфери. Система підготовки та підвищення кваліфікації фахівців дозвіллевої сфери.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Аванесова Г. А. Культурно-досуговая діяльність: Теорія і практика організації: Навчальний посібник для студентів вузів. - М.: Аспект Пресс, 2006. - 236 с.

2. Воловик А.Ф. Педагогіка дозвілля: Підручник. - М.: Московський психолого-соціальний інститут: Флінта, 1998. - 235 с.

3. Зацепіна М.Б. Культурно-досуговая діяльність в дитячому садку. програма і методичні рекомендації. - М.: Мозаїка-Синтез, 2005. - 64 с.

4. Культурно-дозвіллева діяльність. Статті [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://o-dosuge.ru>

5. Методичні рекомендації щодо ведення дозвіллевої і соціально-виховної роботи з населенням за місцем проживання [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.dsmp.mos.ru/documents/dosc>

6. Сучасні теоретичні підходи до проблеми організації дозвілля дітей. Реферат [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.allbest.ru/referat>

7. Тюріна Е.І. Соціальна робота з сім'єю та дітьми: підручник для студ. середовищ. проф. учеб. закладів / Е.І.Тюріна, Н.Ю.Кучкова, Е.А.Пенцова. - М.: Изд. центр «Академія», 2009. - 288 с.

8. Петрова І.В. Дозвілля в зарубіжних країнах. Навчальний посібник. - К.: Кондор, 2005. - 408 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: залік.

12. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Соціальна робота з молоддю

1. КОД: ВБ 1.4.

2. РІК НАВЧАННЯ: 3

3. СЕМЕСТР: 6

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

4. ЛЕКТОР: доц. Фурдуй С.Б.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси молоді. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання допомоги та підтримки молоді із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей, молодих інвалідів. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. Здатність взаємодіяти з сучасною молоддю, представниками різних професійних груп та громад. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність до сприяння підвищення добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: біологічні та соціальні передумови формування свідомості людини; закономірності процесів соціального виховання людини, їх методи та етапи в умовах соціального розвитку особистості.

вміти: знаходити та критично аналізувати інформацію, визначати основне й другорядне; використовувати професійно-профільовані знання у визначенні відповідності соціально-педагогічної роботи соціального педагога стандартам діяльності фахівця соціальної сфери.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Соціально-педагогічне консультування; соціально-педагогічне проектування.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Характеристика соціальної роботи з молоддю. Теоретичні основи соціальної роботи з молоддю. Своєрідність соціальної роботи з молоддю на державному рівні. Соціально-педагогічна робота з молоддю. Особливості молодіжної субкультури.

Тема: Шляхи реалізації соціальної роботи з молоддю в Україні. Соціальні центри та служби для молоді. Технології соціальної роботи з молоддю. Реалізація проекту "Соціальна освіта в Україні". Соціальна освіта і навчання у сфері соціальної роботи.

Тема: Законодавча база соціальної роботи з дітьми та молоддю. Правові основи соціальної роботи. Правове регулювання соціальної роботи з дітьми та молоддю у різних сферах суспільства. Соціальні проблеми молоді України.

Тема: Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні. Принципи соціального становлення та розвитку молоді. Сприяння підвищенню рівня життя молоді. Освіта, культурний розвиток молоді. Охорона здоров'я, фізичний розвиток молоді. Гарантії правового захисту молоді.

Тема: Система роботи фахівця соціальної сфери з молоддю родинною. Молода сім'я як об'єкт соціальної роботи. Структура і завдання соціальної роботи з молоддю сім'єю. Правові норми сімейно-шлюбних відносин. Форми і методи соціальної роботи з молоддю сім'єю: сучасний досвід роботи.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні». Верховна Рада України; Закон від 05.02.1993 № 2998-ХІІ.

2. Закон України "Про соціальну роботу з дітьми та молоддю" (Відомості Верховної Ради України, 2006 р.

3. Зверева ІД. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю в Україні: теорія і практика. — К., 1998.

4. Зверева И.Д. Проект "Социальное образование в Украине": перспективы развития социальной работы / социальной педагогики // Практична психологія та соціальна робота. — 2002. — №5(42).—С. 20—23.
 5. Основы социальной работы: Учебник / Отв. ред. П.Д. Павленок. — 2-е изд., испр. и доп. — М.: ИНФРА-М, 2002. — С. 81—89.
 6. Павленок П.Д. Основы социальной работы: Учебник/Отв. ред. П.Д. Павленок. — 2-е изд., испр. и доп. — М.: ИНФРА-М, 2002. — С 324— 333.
 7. Про становище молоді в Україні (за підсумками 2006 р.). - С.40.
 8. Результаты мониторингового опитування населення України стосовно соціального становища молоді. — К.: Український ін-т соц. досліджень, 2000.
 9. Результаты мониторингового опитування населення України стосовно соціального становища молоді. - К.: Український ін-т соціальних досліджень, 2015. - 34с.
 10. Соціальна педагогіка: Підручник / За ред. проф. А.Й. Капської. — К.: Центр навч. л-ри, 2003. — 266 с.
 11. Соціальна робота: психологічний аспект: Навчальний посібник. /За редакцією проф. А.Й. Капської. - К.: центр навчальної літератури, 2010. - 352с.
 12. Сучасна молодіжна політика і соціальна робота в Україні / За ред. Якименко В.І. – К., 2001.
 13. Словник термінів і понять, що вживаються у чинних нормативно-правових актах України. — К., 1999.
 14. Соціальна робота: Короткий енцикл. слов. // Соціальна робота. — Кн. 4. — К: ДЦССМ, 2002. — С. 351—352.
 15. Соціальна робота: Хрестоматія // Соціальна робота. — Кн. 3. — К.: ДЦССМ, 2002. — С. 308—354.
 16. Социальная энциклопедия / Ред. кол.: А.П. Горкин, Г.Н. Карелова, Е.Д. Катульский и др. — М.: Большая рос. энцикл., 2000.— 438 с.
 17. Соціальна робота: В 3 ч. — К.: Вид. дім "Кієво-Могилянська академія", 2004. — Ч. I.: Основи соціальної роботи /Н.Б. Бондаренко, І.М. Грига, Н.В. Кабаченко та ін.; За ред. Т. Семигіної та І. Григи, 2004. — С. 82—104.
 18. Соціальна робота в Україні: Навч. посіб. / І.Д. Зверева, О.В. Безпалько, С.Я. Харченко та ін.; За заг. ред. І.Д. Зверевої, Г.М. Лактіонової. — К.: Наук, світ, 2003. — С. 52—61.
 19. Троцько Г., Трубавіна І.М., Хлебнікова Т.М. Українські дитячі та молодіжні громадські організації: Навч. посіб. — Х., 1999. —206 с.
 20. Тюптя Л.Т. Соціальна робота (теорія і практика): Навч. посіб. — К.: ВМУРОЛ "Україна", 2004. — С. 243— 250.
 21. Інновації у соціальних службах: Навч.-метод. посіб. — К.: Пульсари, 2002. — С. 138—143.
 22. Фирсов М., Студенова Е.. Теория социальной работы: Учеб. пособие. — М.: Гуманит. изд. центр "ВЛАДОС", 2001. — С. 306—320.
 23. Шуст Н.Б. Інноваційна діяльність молоді: сутність, структура, функції. - Вінниця 2016, 141с.
- 10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 11. МОВА НАВЧАННЯ:** українська
- 12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ** (за наявності).

Соціально-педагогічне проектування

1. **КОД:** ВБ 1.5.
2. **РІК НАВЧАННЯ:** 3
3. **СЕМЕСТР:** 6
4. **ЛЕКТОР:** к.п.н., викладач Сучану А.К.
5. **КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

Здатність до сприяння підвищення добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах. Здатність до розуміння організації та функціонування системи соціального захисту, соціально-психологічної допомоги населенню.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: систему основних понять і категорій, принципів організації проектної діяльності, види проектів, сучасні моделі та технології проектування, моніторингу, оцінки та управління проектами, технологію розробки соціальної програми

вміти: розробляти застосовувати на практиці соціальні проекти; проектувати програми соціального супроводу та підтримки дітей і підлітків; здійснювати моніторинг і оцінювання стану проекту, програми, що реалізуються виявляти готовність брати участь у розробці та реалізації соціально-цінної діяльності, розвитку соціальних ініціатив, соціальних проектів; готовність рефлексувати свій рівень володіння системою технологій проектної діяльності.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Теорія та технології соціальної роботи.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Загальне уявлення про проектування, історія виникнення проектного знання. Проектування, як «ідеальне передбачення і практичне втілення того, що повинно бути» (Н.Г. Алексєєв). Загальне уявлення про проектне мислення, його складові та шляхи формування. Класифікація типів проектного мислення: «побутове», «емпіричне», «теоретичне» і «квазітеоретичне». Проектна ідея, проект.

Тема: Проектування як засіб перетворення навколишньої дійсності. Природа соціального проектування. Механізми перетворення навколишньої дійсності. Аналіз ситуації - всебічна діагностика проблем і чітке визначення їх джерела і характеру. Пошук та розробка варіантів рішень розглянутої проблеми (на індивідуальному та соціальному рівнях) з урахуванням наявних ресурсів і оцінка можливих наслідків реалізації кожного з варіантів. Вибір найбільш оптимального рішення і його проектне оформлення.

Тема: Проектна компетентність особистості. Поняття «проектна компетентність». Основні компоненти проектної компетентності особистості. Проектна діяльність основа проектної компетентності. Проектна компетентність - здатність майбутнього фахівця як суб'єкта професійної діяльності ефективно функціонувати в професійному співтоваристві.

Тема: Соціальне проектування як особливий вид діяльності. Поняття і сутність соціального проектування. Підходи до проектування. Соціальне проектування як метод наукового пізнання, перетворення дійсності та соціального управління. Предмет і об'єкт діяльності в соціальному проектуванні. Етапи соціального проектування. Концептуальна стадія проектування. Умови організації та ефективності соціального проектування. Ознаки соціального проекту. Життєвий цикл проекту. Класифікація типів проектів.

Тема: Технологія розробки та реалізації соціального проекту. Поняття та сутність технології розробки та реалізації соціального проекту. Визначення задуму (ідеї) проекту. Соціальне діагностування в процесі розробки проекту. Концепція проекту та обґрунтування його актуальності. Логіко-структурна схема проекту. Мета проекту, вимоги до її формулювання. Визначення завдань проекту. Очікувані результати. Змістове наповнення (планування) проекту. Бюджет проекту. Проектні ризики. Поняття моніторингу. Функції моніторингу. Поняття індикаторів. Інструментарій моніторингу. Поняття оцінки. Види оцінки.

Тема: Характеристика процесу управління проектами. Поняття проектного менеджменту (управління проектом). Функціональна структура управління. Матрична структура управління. Проектне управління. Принципи проектного управління. Етапи управління проектом. Функції менеджера проекту. Звіт про результати проекту.

Тема: Характеристика соціальних проектів, реалізованих в Україні. Соціальні проекти Міністерства соціальної політики. Проекти Фонду Віктора Пінчука. Характеристика Міжнародного фонду «Відродження» та його соціальних проектів та стратегій. Проекти спрямовані на профілактику ВІЛ/СНІДу в Україні. Проекти Фонду Олени Пінчук «АНТИСНІД».

Тема: Характеристика фандрайзенгових організацій, що діють в Україні. Характеристика діяльності фонду «Відродження». Представництво Європейського Союзу в Україні та його головні завдання. Фонд імені Фрідріха Еберта. Фонд «Євразія» та його головні досягнення. Фонд «Східна Європа». Посольство США в Україні. Посольство Королівства Нідерланди в Україні. Характеристика Дитячого Фонду ООН (ЮНІСЕФ). Характеристика Посольства Німеччини в Україні. Характеристика ІСАР.

Тема: Проектна культура соціального педагога. Поняття «проектна культура». Вивчення рівня проектної культури соціального педагога. Організація роботи соціальним педагогом по проектуванню та моделюванню.

Тема: Проектування соціального розвитку особистості. Соціально-педагогічна діяльність як управління соціальним розвитком особистості. Особливості проектування розвитку особистості.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Безпалько О.В. Соціальне проектування: навч. посіб. / О.В. Безпалько. –К.: ун-т ім. Б. Грінченка, Ін-т психології та соц. педагогіки, 2010. – 127 с.
2. Луков В.А. Социальное проектирование: учеб. пособ.[Электронный ресурс] / В. А. Луков. – М.: Изд-во Моск. гуманит.-социальн. академии: Флинта, 2003. – 240с. – Режим доступа: <http://dedovkgu.narod.ru/bib/lukov.htm>
3. Методи та технології роботи соціального педагога: нач. посіб / С.П. Архипова, Г.Я. Майборода, О.В. Тютюнник. –К.:Виданичий Дім «Слово»,2013. – 496 с.
4. Митяй О.В. Проектний аналіз: навч. посіб. [Електронний ресурс] / О.В. Митяй. — К. : Знання, 2011. — 311 с. – Режим доступу:<http://pidruchniki.com/>

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Соціальна педагогіка

1. КОД: ВБ 1.6.

2. РІК НАВЧАННЯ: 2

3. СЕМЕСТР: 3

4. ЛЕКТОР: к.п.н., викл. Сучану А.К.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність до сприяння підвищення добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах. Здатність до розуміння організації та функціонування системи соціального захисту, соціально-психологічної допомоги населенню.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: теоретичні основи соціальної педагогіки як науки і практичної діяльності; категорії, методи та принципи соціальної педагогіки; види соціальної діяльності та спілкування; особливості соціалізації, соціального виховання та соціально-педагогічної роботи з різними категоріями людей; технології соціальної допомоги і підтримки підлітків і молоді.

вміти: охарактеризувати основні напрями соціально-педагогічної діяльності; здійснювати виховання тих, хто навчається, з урахуванням індивідуальних особливостей; формувати загальну культуру в тих, хто навчається; організовувати культурний простір в освітньому середовищі; вирішувати соціально-педагогічні завдання; застосовувати технології соціально-педагогічної діяльності в роботі з людьми девіантної поведінки; планувати й організовувати виховну роботу, а

також здійснювати контроль за результатами виховання; проектувати та проводити роботу щодо соціальної профілактики в процесі навчання і виховання.

7. ПЕРЕКВІЗИТИ: Соціально-педагогічний захист дітей та молоді.

8. ЗМІСТ МОДУЛЯ:

Тема: Основи соціальної педагогіки. Культурно-виховна функція суспільства. Особистість як безумовна цінність прогресивного суспільства. Соціальне виховання як цілеспрямований процес духовного розвитку людини та суспільства.

Тема: Соціальна педагогіка як галузь педагогіки. Предмет, мета, завдання, загальні категорії соціальної педагогіки. Структура соціальної педагогіки. Взаємини соціальної педагогіки з іншими науками.

Тема: Проблеми соціального формування особистості в світовій думці та становлення соціальної педагогіки за рубежом. Проблеми соціального виховання Античності. Проблеми соціального виховання Середньовіччя. Гуманістичний ідеал соціального виховання епохи Відродження. Теорія та Практика соціального виховання епохи Просвітництва та початку Нового Часу. Становлення та розвиток соціальної педагогіки. Професійна підготовка соціального педагога за рубежом.

Тема: Становлення та розвиток вітчизняної соціальної педагогіки. Досвід соціального виховання в благодійній діяльності до 1917р. Становлення та розвиток вітчизняної педагогіки. Розвиток соціально-педагогічних ідей С.Т.Шацьким у 20-30 рр. ХХ ст. 4. Особливості розвитку соціально-педагогічних ідей та практики у 60-80-ті роки ХХст. Наслідки діяльності Тимчасовий науково-дослідний колектив (ТНДК) "Школа - мікрорайон". Проблеми розвитку соціальної педагогіки в Україні. Діяльність Міжнародної Федерації Соціальних Працівників та Української Асоціації соціальних педагогів і спеціалістів з соціальної роботи.

Тема: Загальна характеристика соціально-педагогічної діяльності фахівця соціальної сфери. Поняття, мета, особливості, функції соціально-педагогічної діяльності. Загальна характеристика сфер та змісту соціально-педагогічної діяльності. Структура мережі соціальних служб. Діагностична соціально-педагогічна документація.

Тема: Основні передумови соціально-педагогічної діяльності в Україні. Основні напрями державної молодіжної політики. Система центрів соціальних служб для молоді України.

Тема: Волонтерський рух в Україні. Виникнення волонтерського руху. Волонтерство в Україні.

Тема: Соціально-педагогічна проблема до захисту прав дітей та молоді. Захист прав дитини як соціально-педагогічна проблема. Становище молоді в основних сферах життєдіяльності. Найважливіші соціальні проблеми.

Тема: Засоби масової інформації в системі соціального формування особистості. Функції засобів масової комунікації в суспільстві. Вплив засобів масової інформації на соціалізацію молоді. Соціально-психологічні механізми впливу засобів масової інформації, видовищного спілкування. Соціально-педагогічні механізми впливу засобів масової інформації.

Тема: Соціально-педагогічний патронаж обдарованих дітей. Провідні підходи до соціального захисту обдарованих дітей. Навчально-виховні заходи для обдарованих дітей. Організація навчання обдарованої дитини: зарубіжний досвід. Соціально-психологічні підходи до соціального захисту обдарованих дітей. Соціально-педагогічний захист обдарованих дітей.

Тема: Професійна етика фахівця соціальної сфери. Причини етичної регламентації соціально-педагогічної діяльності. Категорії етики фахівця соціальної сфери. Функції етики соціально-педагогічної діяльності та їх характеристика. Принципи соціально-педагогічної діяльності.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях. – К., 2003.
2. Капська А.Й. Соціальна педагогіка. – К., 2009.
3. Капська А.Й. Соціальна педагогіка. – К., 2004.
4. Капська А. Й., Олексюк Н. С., Калаур С. М., Фалинська З. З. Соціально-педагогічна робота з проблемними сім'ями : Посібник / А. Й. Капська, Н. С. Олексюк, С. М. Калаур, З. З. Фалинська. – Тернопіль : Астон, 2010. – 304 с. (Лист №1/ 11-4211 від 09.03. 2010 р.).
5. Соціальна педагогіка: Підручник. 5-те видання перероблене та доповнене / Авт. колектив: Р.Х.Вайнола, А. Й. Капська, Н. С. Олексюк. – К : Центр учбової літератури, 2011. – 488 с. – (Лист № 1/11-546Д від 15.07.2009 р.).
6. Лукашевич М.П. Соціальна робота в Україні: теоретико-методичні засади. – К., 2001.

7. Янкович О.І., Поліщук В.А. Історія соціальної педагогіки / соціальної роботи: Навчально-методичний посібник / О. І. Янкович, В. А. Поліщук. – Тернопіль: ТНПУ, 2004. – 394 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Соціально-педагогічний захист дітей та молоді

1. КОД: ВБ 1.7.

2. РІК НАВЧАННЯ: 3

3. СЕМЕСТР: 5

4. ЛЕКТОР: доц. Замашкіна О.Д.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність до сприяння підвищення добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах. Здатність до розуміння організації та функціонування системи соціального захисту, соціально-психологічної допомоги населенню.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: теоретико-методологічні основи соціально-педагогічного захисту дітей та молоді в сучасних умовах; інноваційний комплекс технологій оптимізації соціально-педагогічного захисту на різних освітніх рівнях; стратегії здійснення соціальної експертизи стану соціалізації особистості в сучасному освітньому просторі; механізми розробки соціально-педагогічного захисту, супроводу дітей та молоді;

вміти: здійснювати послідовний системний аналіз практики фахівця соціальної сфери за технологіями роботи з дітьми та молоддю; планувати, організовувати, здійснювати та контролювати реалізацію технологічних комплексів соціально-педагогічного захисту дітей та молоді у стані їх проблеми.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Теорія та технології соціальної роботи.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Реалізація захисної функції соціального педагога в умовах закладів освіти. Обґрунтування захисної соціально-педагогічної функції дітей та молоді. Закономірності соціально-педагогічного захисту дітей та молоді. Принципи здійснення соціально-педагогічної діяльності з питань охорони дитинства.

Тема: Основний зміст соціально-педагогічної діяльності з охорони дитинства. Методи соціально-педагогічної діяльності з охорони дитинства. Особливості соціально-педагогічна діяльність у сфері захисту прав дітей та молоді. Види діяльності соціально-педагогічного захисту дітей та молоді.

Тема: Соціально-педагогічний захист прав дітей і молоді в сучасній Україні. Соціально-педагогічний захист дітей і молоді. Проблема захисту прав підростаючого покоління в своєму розвитку має ряд тенденцій. Напрями соціально-педагогічного захисту дитинства і юнацтва. Перспективні напрями соціально-педагогічного захисту прав дітей і молоді. Національна програма "Діти України".

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Карпенко О.Г. Професійне становлення соціального працівника: [навч.-метод. посібник]/ О.Г.Карпенко. – К.: ДЦССМ, 2004. – 164 с.

2. Керівні принципи ООН для попередження злочинності серед неповнолітніх (Ер-Ріадські керівні принципи, 1990)// Програма «Співучасть», Вип.1 – Дніпропетровськ, 2000.
 3. Колесник А. Правове виховання в роботі соціального педагога/ А.Колесник// Соціальний педагог. – 2008. – № 12. – С. 31-32.
 4. Конвенція про права дитини. – К.:АТ «Видавництво «Столиця», 1997. – 32 с.
 5. Консультування сім'ї: [методичні поради для консультацій батьків]; Ч.2 / за ред. В.Г. Постового. – К.: ДЦССМ, 2003. – 330 с.
 6. Корнякова Т. Інтереси держави – це і права дітей, права кожного з громадян/ Т.Корнякова // Вісник прокуратури. – 2003. - №2. – С.14-17.
 7. Лукашевич М.П. Теорія і методи соціальної роботи: [навч. посіб.]/ М.П.Лукашевич, І.І.Мигович. – К.: МАУП, 2003. – 168 с.
 8. Овчарова Р.В. Справочная книга социального педагога/ Р.В.Овчарова. – М.: ТЦ «Сфера», 2002. – 480 с.
- 10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 11. МОВА НАВЧАННЯ:** українська
- 12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ** (за наявності).

Конфліктологія в соціальній роботі

1. **КОД:** ВБ 1.8.
2. **РІК НАВЧАННЯ:** 4
3. **СЕМЕСТР:** 7
4. **ЛЕКТОР:** доц. Фурдуй С.Б.
5. **КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність до сприяння підвищення добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах. Здатність до розуміння організації та функціонування системи соціального захисту, соціально-психологічної допомоги населенню.
6. **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

знати: основні закономірності виникнення і розвитку конфліктів; специфіку різних форм прояву конфліктів та їх типологію; психологічні особливості поведінки учасників конфліктних ситуацій; психологічні технології управління конфліктами; особливості діяльності психолога щодо профілактики, попередження, діагностики та врегулювання конфліктів у різних сферах людської взаємодії;

вміти: застосовувати набуті знання в практичній діяльності; аналізувати конфліктні ситуації й прогнозувати їх розвиток; приймати конструктивні рішення у розв'язанні різних видів конфлікту; проводити цілеспрямовану роботу щодо профілактики й попередження конфліктів.
7. **ПРЕРЕКВІЗИТ:** Соціальне забезпечення населення.
8. **ЗМІСТ КУРСУ:**

Тема: СОЦІАЛЬНА ПРИРОДА КОНФЛІКТУ, ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ. Сутність і принципи соціальної природи конфлікту. Значення соціальної напруженості і конфлікту в соціальній роботі. Соціальні комунікація і конфлікти. Особистісні причини конфліктів. Культурні та вікові фактори конфлікту.

Тема: СТРУКТУРА ТА ЕТАПИ РОЗВИТКУ КОНФЛІКТУ. Структура конфлікту. Джерела конфлікту. Суб'єкти конфлікту (сторони конфлікту). Об'єкт та предмет конфлікту. Процес конфлікту. Сімейний конфлікт як багаторівневий соціальний процес.

Тема: РОЗВИТОК КОНФЛІКТУ. Динаміка конфлікту та моделі його розвитку. Об'єктивне протиріччя і його загострення. Інцидент і конфліктна ситуація. Реакція суб'єктів конфлікту: деструктивний та конструктивний шляхи розвитку конфліктів.

Тема: МЖСОБИСТІСНІ ТА МЖГРУПОВІ ПРОЦЕСИ. Підходи до аналізу міжособистісних конфліктів. Співробітництво, компроміс і конкуренція. Конструктивна дискусія. Проблема комунікації в конфліктних ситуаціях. Проблема прийняття рішення під час конфлікту. Саморегуляція соціального працівника в процесі вирішення конфлікту.

Тема: МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ КОНФЛІКТІВ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ. Управління конфліктом. Конструктивні і деструктивні наслідки конфлікту. Врегулювання і вирішення конфлікту. Підходи до управління розвитком конфліктів. Медіація (посередництво): процес і стадії. Різновиди ролей посередника. Особливості діяльності посередника і основи ефективного посередництва. Первинний контакт з конфліктуючими сторонами та вибір стратегії медіації.

Тема: МЕТОДИ ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ. Дозвіл конфліктів у соціальній роботі: актуальні проблеми, дискусії та тенденції. Ведення переговорів. Сфери дозволу конфліктів соціальними працівниками. Особливості роботи з мігрантами. Особливості роботи з непрацевдатними людьми, інвалідами. Особливості роботи з людьми із соматичними та психічними розладами. Особливості роботи з пенсіонерами та престарілими громадянами. Особливості роботи з дітьми, батьками і вчителями. Особливості роботи з безробітними і незаможними. Особливості роботи з бездомними.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Долинська Л.В., Матяш-Заяц Л.П. Психологія конфлікту. Навчальний посібник. — К.: Каравела, 2011. — 304 с.
2. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами управління: Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2005.
3. Егидес А.П. Психология конфликта. Учебное пособие. – М.:МФПА, 2011. - 320 с.
4. Козырев Г.И. Конфликтология. – М.: ИД«ФОРУМ», ИНФРА-М, 2008. –432с.
5. Конфліктологія: [Підручник для студентів вищ. навч. юрид. спец.] / За ред. Л.М.Герасіної та М.І.Панова. – Харків: Право, 2002.
6. Леонов Н.И. Хрестоматія по конфликтологии // <http://www.myword.ru> 17. Ложкин Г.В., Повакель Н.И. Практическая психология конфликта: Учеб. пособие. – К.: МАУП, 2000.
7. Пірен М.І. Конфліктологія: Підручник. – К.: МАУП, 2003. – 360 с.
8. Примуш М.В. Конфліктологія. Навчальний посібник. - К.: ВД "Професіонал", 2006. - 288 с.
9. Психологія вирішення конфліктів: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / В.О.Джелалі. - Х. -К., 2006. - 320 с.
10. Русинка І.І. Конфліктологія. Психотехнології запобігання і управління конфліктами. Навчальний посібник. - К., 2007. 24. Скібіцька Л.І. Конфліктологія: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2009. – 384 с

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Методика соціально-виховної роботи

1. КОД: ВБ 1.9.

2. РІК НАВЧАННЯ: 4

3. СЕМЕСТР: 8

4. ЛЕКТОР: доц. Фурдуй С.Б.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей,

гендерних, етнічних та інших особливостей. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність до сприяння підвищення добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах. Здатність до розуміння організації та функціонування системи соціального захисту, соціально-психологічної допомоги населенню.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: сучасні тенденції розвитку соціального виховання в Україні; зміст та суть поняття «метод»; основні підходи до класифікації методів; методичні особливості застосування конкретних методів у практичній діяльності соціального педагога; особливості застосування методів з різними категоріями клієнтів.

вміти: добирати методи соціально-виховної роботи відповідно до специфіки соціальної проблеми клієнта та наявних ресурсів; застосовувати методи у практичній діяльності; постійно підвищувати свій професійний та загальнокультурний рівень, вдосконалювати педагогічну майстерність.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Технології соціально-педагогічної діяльності.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Організація соціально-виховної діяльності у системі освіти України. Характеристика технології соціально-педагогічної діяльності. Методика та методи соціально-педагогічної діяльності. Групи методів. Соціальний педагог у школі.

Тема: Обдаровані діти - соціально-педагогічна проблема. Робота соціального педагога з обдарованими дітьми. Методи діагностики обдарованої дитини. Технологія діяльності з обдарованими дітьми.

Тема: Соціально-виховна профілактична робота з девіантними дітьми. Сутність та методи соціально-педагогічної профілактики. Соціально-педагогічна робота з девіантними дітьми. Характеристика понять: «девіація», «депривація». Основні положення роботи соціального педагога з девіантними дітьми.

Тема: Соціально-педагогічна робота з неблагополучними сім'ями. Сім'я як об'єкт соціально-педагогічної діяльності. Методи соціально-виховної роботи соціального педагога з неблагополучними сім'ями.

Тема: Соціально-виховна робота з групами, підлітками та молодіжними об'єднаннями. Проблеми підлітків та молоді. Групи як об'єкт соціально-виховної діяльності. Методика та методи соціально-виховної роботи з групами, підлітковими та молодіжними об'єднаннями.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Василенко О.М., Малько А.О. Соціально-педагогічна діяльність у закладах освіти.- Харків: Крок, 2003. - 53с.
2. Гриньова В.М., Ярьсько К.В. Теоретико-методологічні основи соціально-педагогічної діяльності.- Харьков: Крок, 2003. - 32с.
3. Дейч Б.А. Социальная педагогика и дополнительное образование: учебное пособие. - Новосибирск: НГПУ, 2005. - 120 с.
4. Дмитренко Т.О., Ярьсько К.В. Методологічні основи соціальної педагогіки. - Харьков: Крок, 2003. - 32с.
5. Краткий словарь-справочник основных понятий социально-педагогической работы (социально-педагогическое обеспечение районной межведомственной программы "Дети - сад - школа - микрорайон")/Под ред. Быкодоровой А.Ф. - Ставрополь: СКИПКРО - 2001. - 44с.
6. Кремень В.Г. Освітнянський простір і соціальна робота в Україні: сучасна парадигма взаємодії //Особливості соціальної молодіжної політики в Україні та ФРН на сучасному етапі: Наук. зб./Редкол.: А.І. Кудряченко (відп. ред.) та ін. - К.:МАУП, 2004. - С.31 - 38.
7. Соціальне становлення дитини у прийомній сім'ї: соціальний супровід. Навч.-метод. посібник /Л.С.Волинець та ін.; Укр. ін-т соц. досліджень. - К., 2000.
8. Штефан Л. Етапи становлення вітчизняної соціально-педагогічної науки // Рідна школа. - 2002. - № 6. - С.76-78.

9. Штефан Л. Робота соціального педагога з питань оздоровлення сучасного суспільства // Науковий вісник. Серія "Філософія". – 2001. – Вип.8. – С.165-166.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Соціальне забезпечення населення

1. КОД: ВБ 1.10.

2. РІК НАВЧАННЯ: 4

3. СЕМЕСТР: 8

4. ЛЕКТОР: к.п.н., викл. Сучану А.К.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізування соціальних проектів і програм. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. Здатність до сприяння підвищення добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах. Здатність до розуміння організації та функціонування системи соціального захисту, соціально-психологічної допомоги населенню.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: принципи функціонування системи соціального забезпечення, що покращить осмислення власного досвіду у соціальній роботі та її планування на перспективу; базових елементи, необхідні для формування професійного уміння та навичок роботи у соціальній сфері; моделі регулювання суспільних відносин у сфері матеріального забезпечення і соціального обслуговування найбільш незахищених верств населення України.

вміти: застосовувати свої знання у професійній діяльності саме під час відносин між громадянами і державними органами в цій сфері, що складаються, виникають, вимірюються і припиняються під дією норм самостійної галузі права - права соціального забезпечення.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Соціальна робота з різними групами населення.

8. ЗМІСТОВІ МОДУЛІ:

Тема: Поняття соціального забезпечення, його функції, роль та значення в суспільстві
Поняття соц. забезп., його основні ознаки. Основні функції соціального забезпечення. Право громадян України на соціальний захист, його зміст. Поняття соціального захисту, його співвідношення із соціальним забезпеченням. Види та форми соціального забезпечення.

Тема: Предмет, метод та система права соціального забезпечення
Поняття права соціального забезпечення. Предмет права соціального забезпечення. Методи права соціального забезпечення. Система права соціального забезпечення. Функції права соціального забезпечення. Місце права соціального забезпечення в системі права України. Право соціального забезпечення як наука та навчальна дисципліна.

Тема: Принципи права соціального забезпечення. Поняття та види принципів права соціального забезпечення. Характеристика окремих видів принципів права соціального забезпечення.

Тема: Аналіз концепції соціального забезпечення населення України. Особливості соціального захисту окремих категорій громадян. Поняття і види правових відношень з соціального захисту. Види і підстави соціального захисту. Пенсійне забезпечення та соціальний захист людей похилого віку в Україні. Джерела фінансування соціального захисту населення. Недержавні пенсійні фонди.

Тема: Поняття соціального обслуговування населення, його принципи і форми. Принципи соціального обслуговування. Стаціонарне соціальне обслуговування. Напівстаціонарне соціальне обслуговування. Соціальне обслуговування на дому. Професійна реабілітація інвалідів.

Протезування. Виховання і навчання дітей-інвалідів. Надання соціальних послуг в електронній формі.

Тема: Соціальна підтримка (правові питання). Загальні питання соціальної підтримки. Заходи соціальної підтримки, здійснюються органами державної влади. Заходів соціальної підтримки, що здійснюються органами державної влади. Заходи соціальної підтримки, здійснювані органами місцевого самоврядування.

Тема: Державна соціальна допомога. Поняття та цілі державної соціальної допомоги. Споживчий кошук, прожитковий мінімум, мінімальний споживчий бюджет. Умови подання, форми і види державної соціальної допомоги. Порядок надання державної соціальної допомоги. Соціальна доплата до пенсії

Тема: Соціальне забезпечення осіб, які постраждали від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, та членів їх сімей. Проведення медичних експертиз особам, постраждалим від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Забезпечення грошовими виплатами осіб, потерпілих від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Медична реабілітація. Професійна реабілітація. Соціальна реабілітація.

Тема: Додаткове соціальне забезпечення. Поняття додаткового соціального забезпечення. Державний рівень додаткового соціального забезпечення. Регіональний рівень додаткового соціального забезпечення. Муніципальний рівень додаткового соціального забезпечення. Локальний рівень додаткового соціального забезпечення. Недержавне пенсійне забезпечення.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Захаров М.Л., Тучкова Е.Г. Право соціального забезпечення Росії: Підручник. - 2-е вид., Іспр. і перераб. - М.: Видавництво БЕК, 2002. - 560 с.
2. Роїк В.. Соціальний захист: зміст поняття // Людина і праця, 11/2000. С. 42-44.
3. Сакс Дж. Ринкова економіка в Росії: історичні та теоретичні передумови-М.: «Мосгорархів», 1995 р.
4. Шашків Б.І. Теорія права соціального забезпечення: Навч. посіб. - К., 2005. - 405 с.
5. Соціальне становлення дитини у прийомній сім'ї: соціальний супровід. Навч.-метод. посібник / Л.С.Волинець та ін.; Укр. ін-т соц. досліджень. – К., 2000.
6. Штефан Л. Етапи становлення вітчизняної соціально-педагогічної науки // Рідна школа. – 2002. – № 6. – С.76-78.
7. Штефан Л. Робота соціального педагога з питань оздоровлення сучасного суспільства //Науковий вісник. Серія “Філософія”. – 2001. – Вип.8. –С.165-166.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).